

GRUPA KAPITAŁOWA FABRYKA FARB I LAKIERÓW ŚNIEŻKA SA

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI
FINANSOWEJ W WERSJI ZATWIERDZONEJ PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ
WRAZ Z ZE SPRAWOZDANIEM Z BADANIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Warszawa 29 marca 2019 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ŚNIEŻKA.....	5
SKONSOLIDOWANE Sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
SKONSOLIDOWANE Sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	7
SKONSOLIDOWANE sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	8
SKONSOLIDOWANE Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	10
1. Informacje ogólne	10
2. Skład Grupy i metody konsolidacji	10
3. Skład Zarządu jednostki dominującej.....	11
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	11
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	11
5.1. Profesjonalny osąd.....	11
5.2. Niepewność szacunków	11
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	12
6.1. Oświadczenie o zgodności	12
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych.....	13
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	13
8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.....	15
9. Istotne zasady rachunkowości	18
9.1. Zasady konsolidacji	18
9.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	19
9.3. Wycena do wartości godziwej.....	20
9.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej.....	21
9.5. Rzeczowe aktywa trwałe.....	22
9.6. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	23
9.7. Nieruchomości inwestycyjne	23
9.8. Aktywa niematerialne.....	23
9.8.1. Wartość firmy.....	24
9.9. Leasing.....	24
9.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	25
9.11. Koszty finansowania zewnętrznego.....	25
9.12. Aktywa finansowe	26
9.13. Utrata wartości aktywów finansowych	27
9.14. Zabezpieczenia.....	28
9.14.1. Zabezpieczenie wartości godziwej.....	28
9.14.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych.....	28
9.14.3. Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym	29
9.15. Zapasy.....	29
9.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	30
9.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	30
9.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.....	30
9.19. Zobowiązania warunkowe	31
9.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31
9.21. Rezerwy	31
9.22. Świadczenia pracownicze	31
9.23. Przychody	32
9.24. Podatki.....	32
9.24.1. Podatek bieżący	32
9.24.2. Podatek odroczony.....	32

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

9.24.3. Podatek od towarów i usług.....	32
9.25. Zysk netto na akcję.....	32
10. Segmenty operacyjne.....	33
11. Przychody i koszty.....	35
11.1. Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	35
11.2. Przychody i koszty finansowe.....	35
11.3. Koszty według rodzajów.....	36
11.4. Koszty amortyzacji.....	36
11.5. Koszty świadczeń pracowniczych.....	37
12. Składniki innych całkowitych dochodów.....	37
13. Podatek dochodowy.....	37
13.1. Obciążenie podatkowe.....	37
13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	38
13.3. Odroczony podatek dochodowy.....	38
14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży.....	39
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	39
16. Zysk przypadający na jedną akcję.....	40
17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	40
18. Rzeczowe aktywa trwale.....	41
19. Leasing.....	42
19.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu.....	42
19.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu.....	43
20. Nieruchomości inwestycyjne.....	43
21. Aktywa niematerialne.....	44
22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności.....	45
23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących.....	45
24. Udział we wspólnym przedsięwzięciu.....	46
25. Udział we wspólnym działaniu.....	46
26. Pozostałe aktywa.....	46
26.1. Pozostałe aktywa finansowe.....	46
26.2. Pozostałe aktywa niefinansowe.....	47
27. Świadczenia pracownicze.....	47
28. Zapasy.....	48
29. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	49
30. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	51
31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały.....	51
31.1. Kapitał podstawowy.....	51
31.1.1. Wartość nominalna akcji.....	51
31.1.2. Prawa akcjonariuszy.....	52
31.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale.....	52
31.2. Kapitał z aktualizacji wyceny.....	53
31.3. Kapitał zapasowy.....	53
31.4. Niepodzielony zysk oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy.....	53
31.5. Udziały niekontrolujące.....	53
32. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	53
33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe.....	55
33.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.....	55
33.2. Rozliczenia międzyokresowe.....	56
34. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych.....	56
35. Zobowiązania inwestycyjne.....	57

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

36. Zobowiązania warunkowe	57
36.1. Sprawy sądowe.....	57
36.2. Rozliczenia podatkowe	58
37. Informacje o podmiotach powiązanych	58
37.1. Jednostka stowarzyszona	58
37.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	58
37.3. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu	59
37.4. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	59
37.5. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Emitenta.....	59
38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	59
39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	59
39.1. Ryzyko stopy procentowej	60
39.2. Ryzyko walutowe	61
39.3. Ryzyko cen surowców	61
39.4. Ryzyko kredytowe.....	61
39.5. Ryzyko związane z płynnością.....	61
40. Instrumenty finansowe	62
40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych	62
40.2. Ryzyko stopy procentowej.....	62
40.3. Zabezpieczenia	62
40.3.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych.....	62
40.3.2 Zabezpieczenie wartości godziwej.....	63
41. Zarządzanie kapitałem.....	63
42. Struktura zatrudnienia.....	64
43. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	64

WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ŚNIEŻKA

na dzień / za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	na dzień/ okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	na dzień/ okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	na dzień/ okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	na dzień/ okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
	<i>dane przekształcone</i>		<i>dane przekształcone</i>	
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	586 777	564 481	137 518	132 985
II. Zysk z działalności operacyjnej	79 647	73 900	18 666	17 410
III. Zysk brutto	78 441	70 286	18 384	16 559
IV. Zysk netto	63 389	56 692	14 856	13 356
- Zysk netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	61 632	55 892	14 444	13 167
- Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	1 757	800	412	188
V. Całkowity dochód za okres	67 304	49 115	15 774	11 571
- Całkowity dochód za okres przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	65 171	49 252	15 274	11 603
- Całkowity dochód za okres przypadający na udziały niekontrolujące	2 133	(137)	500	(32)
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	80 715	62 156	18 917	14 643
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(56 346)	(27 003)	(13 205)	(6 362)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(40 322)	(22 326)	(9 450)	(5 260)
IX. Przepływy pieniężne netto, razem	(15 953)	12 827	(3 739)	3 022
X. Aktywa, razem	404 481	369 110	94 065	88 496
XI. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	135 569	140 572	31 528	33 703
XII. Zobowiązania długoterminowe	5 159	3 537	1 200	848
XIII. Zobowiązania krótkoterminowe	130 410	137 035	30 328	32 855
XIV. Kapitał własny	268 912	228 538	62 538	54 793
- Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	262 484	224 620	61 043	53 854
- Kapitały przypadające udziałom niesprawnym kontrolującym	6 428	3 918	1 495	939
XV. Kapitał zakładowy	12 618	12 618	2 934	3 025
XVI. Liczba akcji / średnioważona liczba akcji (w szt.)	12 617 778	12 617 778	12 617 778	12 617 778
XVII. Zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN / EUR)	5,02	4,49	1,18	1,06
- Zysk na jedną akcję zwykłą przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	4,88	4,43	1,14	1,04
XVIII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN / EUR)	5,02	4,49	1,18	1,06
- Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	4,88	4,43	1,14	1,04
XIX. Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN / EUR)	21,31	18,11	4,96	4,34
XX. Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN / EUR)	21,31	18,11	4,96	4,34
XXI. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję przypadającą akcjonariuszom podmiotu dominującego (w PLN / EUR)	2,20	3,20	0,51	0,77

Przekształcenie danych opisano w nocie nr 7 c).

Kursy EURO przyjęte do przeliczenia sprawozdań:

Poszczególne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów przeliczono wg kursu średniego EURO w okresie, który wyniósł:

w ciągu 12 miesięcy 2018 roku – 4,2669

w ciągu 12 miesięcy 2017 roku – 4,2447

Poszczególne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono wg kursu EURO na koniec okresu:

na dzień 31 grudnia 2018 roku – 4,3000

na dzień 31 grudnia 2017 roku – 4,1709

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	<i>okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku dane przekształcone*</i>
Działalność kontynuowana	<i>Nota</i>	
Przychody ze sprzedaży produktów	539 284	515 216
Przychody ze sprzedaży towarów	42 032	42 576
Przychody ze sprzedaży materiałów	5 461	6 689
Przychody ze sprzedaży	10	586 777
Koszt własny sprzedaży	11.3	341 059
Zysk brutto ze sprzedaży		245 718
Pozostałe przychody operacyjne	11.1	3 742
Koszty sprzedaży	11.3	104 928
Koszty ogólnego zarządu	11.3	57 799
Pozostałe koszty operacyjne	11.1	7 086
Zysk na działalności operacyjnej		79 647
Przychody finansowe	11.2	583
Koszty finansowe	11.2	2 015
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej		226
Zysk brutto		78 441
Podatek dochodowy	13.1	15 052
Zysk netto z działalności kontynuowanej		63 389
Działalność zaniechana		-
Zysk za okres z działalności zaniechanej		-
Zysk netto za okres		63 389
Inne całkowite dochody		
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	12	2 097
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		1 780
<i>Pozycje niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>		
Zyski aktuarialne po uwzględnieniu odroczonego podatku dochodowego	12	38
Inne całkowite dochody netto		3 915
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		67 304
Zysk przypadający:		63 389
Akcjonariuszom jednostki dominującej		61 632
Akcjonariuszom niekontrolującym		1 757
Całkowity dochód przypadający:		67 304
Akcjonariuszom jednostki dominującej		65 171
Akcjonariuszom niekontrolującym		2 133
Zysk na jedną akcję:	16	
- podstawowy z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		4,88
- podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		4,88
- rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		4,88
- rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		4,88

* Przekształcenie danych opisano w nocie nr 7 c).

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2018

Nota 31 grudnia 2018 roku 31 grudnia 2017 roku

Aktywa trwałe		234 952	182 680
Rzeczowe aktywa trwałe	18	218 433	166 034
Nieruchomości inwestycyjne	20	-	8 660
Aktywa niematerialne	21	10 298	1 923
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	22	1 865	1 932
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	26.1	685	331
Należności długoterminowe	29	2 759	3 268
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13.3	912	532
Aktywa obrotowe		169 529	181 057
Zapasy	28	84 129	79 468
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	29	77 235	77 711
Należności z tytułu podatku dochodowego	29	435	500
Pozostałe aktywa niefinansowe	26.2	2 167	1 934
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30	5 563	21 444
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	14	-	5 373
SUMA AKTYWÓW		404 481	369 110
PASYWA			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		262 484	224 620
Kapitał podstawowy	31.1	12 618	12 618
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(39 735)	(41 456)
Pozostałe kapitały rezerwowe		85	85
Kapitał zapasowy	31.3	144 683	131 258
Kapitał z aktualizacji wyceny	31.2	383	(1 744)
Zyski zatrzymane		144 450	123 859
Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących		6 428	3 918
Kapitał własny ogółem		268 912	228 538
Zobowiązania długoterminowe		5 159	3 537
Rezerwy na świadczenia pracownicze	27	1 894	1 262
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	3 265	2 275
Zobowiązania krótkoterminowe		130 410	137 035
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	33.1	57 226	54 377
	32,40		
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	.1	65 492	75 241
Instrumenty pochodne oraz pozostałe zobowiązania finansowe	31.2	22	2 198
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	33.1	4 385	3 213
Rozliczenia międzyokresowe	33.2	738	620
Rezerwy na świadczenia pracownicze	27	1 589	1 386
Pozostałe rezerwy		958	-
Zobowiązania razem		135 569	140 572
SUMA PASYWÓW		404 481	369 110

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

Nota	<i>okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>		
Zysk przed opodatkowaniem	78 441	70 286
Korekty:	15 157	13 837
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	18 723	15 933
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	-	-
(Zysk) strata na działalności inwestycyjnej	(3 528)	(2 559)
Strata związane z działalnością finansową i różnice kursowe	(1 678)	(991)
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	(226)	(296)
Odsetki i dywidendy netto	1 866	1 750
Środki pieniężne z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian w kapitale obrotowym	93 598	84 123
Zmiana stanu zapasów	34	1 734
Zmiana stanu należności	34	3 709
Zmiana stanu zobowiązań	34	(3 963)
Zmiana stanu rezerw	34	(1 367)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	34	205
Środki pieniężne wygenerowane w toku działalności operacyjnej	93 916	72 527
Zapłacony podatek dochodowy	(13 201)	(10 371)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	80 715	62 156
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>		
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(69 681)	(31 309)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	17 423	4 056
Wydatki na nabycie udziałów niekontrolujących	(4 208)	-
Wpływy ze sprzedaży udziałów	120	250
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej	(56 346)	(27 003)
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>		
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	28 298	137 122
Splaty kredytów i pożyczek	(37 875)	(116 895)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(32)	-
Odsetki	(2 928)	(2 466)
Dywidendy i świadczenia z tytułu udziałów wypłacone	(27 785)	(40 087)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(40 322)	(22 326)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych	(15 953)	12 827
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	30	21 444
Włączenie do konsolidacji spółki zależnej	42	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	30	(971)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	30	21 444

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączane na stronach od 10 do 64 stanowią jego integralną część.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

Nota	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej									Kapitał własny ogółem	
	Kapitał z aktualizacji wyceny po uwzględnieniu podatku										
	Kapitał podstawowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Instrumenty zabezpieczające	Pozostałe	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących		
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	12 618	(41 456)	(1 780)	36	131 258	85	123 859	224 620	3 918	228 538	
Korekta z tytułu zastosowania MSSF 9 - wycena należności i udziałów*	-	-	-	347	-	-	(326)	21	-	21	
Na dzień 1 stycznia 2018 roku (przekształcone)	12 618	(41 456)	(1 780)	383	131 258	85	123 533	224 641	3 918	228 559	
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	61 632	61 632	1 757	63 389	
Inne całkowite dochody netto za okres	-	1 721	1 780	-	-	-	38	3 539	376	3 915	
Zmiana kapitału zapasowego wynikająca z podziału zysku	-	-	-	-	13 425	-	(13 425)	-	-	-	
Nabycie udziałów w jednostce zależnej (nabycie etapami)	-	-	-	-	-	-	442	442	728	1 170	
Pozostałe	-	-	-	-	-	-	(11)	(11)	(10)	(21)	
Wyplata dywidendy	31.4, 17	-	-	-	-	-	(27 759)	(27 759)	(341)	(28 100)	
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	12 618	(39 735)	-	383	144 683	85	144 450	262 484	6 428	268 912	
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	12 618	(36 443)	-	36	131 244	85	108 329	215 869	4 453	220 322	
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	55 892	55 892	800	56 692	
Inne całkowite dochody netto za okres	-	(5 013)	(1 780)	-	-	-	154	(6 639)	(938)	(7 577)	
Zwiększenie kapitału rezerwowego z podziału zysku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zmiana kapitału zapasowego wynikająca z podziału zysku	-	-	-	-	7 079	-	(7 079)	-	-	-	
Pozostałe korekty	-	-	-	-	-	-	(125)	(125)	-	(125)	
Wyplata świadczeń założycielskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Wyplata dywidendy	31.4, 17	-	-	-	(7 065)	-	(33 312)	(40 377)	(397)	(40 774)	
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	12 618	(41 456)	(1 780)	36	131 258	85	123 859	224 620	3 918	228 538	

* Korekty z tytułu zastosowania MSSF 9 opisane w nocie 7 a) oraz w nocie 26.

Instrumenty zabezpieczające ujęte zostały w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” po uwzględnieniu podatku odroczonego.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączony na stronach od 10 do 64 stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Śnieżka („Grupa”) składa się z jednostki dominującej jaką jest Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA („jednostka dominująca”, „Spółka”, „Emitent”) i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Jednostka dominująca została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 16 stycznia 1998 roku. Siedziba Spółki mieści się w Warszawie, Aleja Jana Pawła II 23, 00-854 Warszawa.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000060537. Spółce nadano numer statystyczny REGON 690527477.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony, za wyjątkiem spółki Śnieżka East Trade Moskwa. Zarząd jednostki dominującej podjął w dniu 13 marca 2017 roku decyzję o likwidacji w/w spółki. Spółka Śnieżka East Trade Sp. z o.o. z siedzibą w Moskwie na dzień 31 grudnia 2018 roku została zlikwidowana.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest produkcja farb, lakierów, rozpuszczalników, klejów oraz handel hurtowy i detaliczny.

Podmiotem bezpośrednio dominującym całej Grupy jest Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA.

2. Skład Grupy i metody konsolidacji

W skład Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku wchodzi FFiL Śnieżka SA oraz następujące spółki powiązane:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Śnieżka - Ukraina Sp. z o.o.	Jaworów ul Prywokzalna 1A	produkcja farb, lakierów, rozpuszczalników, klei, szpachli itp., handel hurtowy i detaliczny materiałami budowlanymi	82,52%	82,52%
Śnieżka - BelPol Wspólna Sp. z o.o.	Zodino ul. Doroznaja 3/1	produkcja farb i lakierów, rozpuszczalników, handel hurtowy i detaliczny materiałami budowlanymi, samochodowy transport ciężarowy	99,00%	99,00%
TM Investment Sp. z o.o.	Aleja Jana Pawła II 23, 00-854 Warszawa	zarządzanie znakami towarowymi	100,00%	100,00%
Radomska Fabryka Farb i Lakierów SA	Radom, ul. Czarna 29	produkcja i sprzedaż wyrobów antykorozyjnych	91,06%	0,00%

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek. Wyjątek stanowi spółka Rafil, gdzie Emitent na dzień 31 grudnia 2018 roku uzyskał 89,55% głosów na walnym zgromadzeniu Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA. Na ten dzień należące do Emitenta akcje odpowiadały łącznie 91,06% kapitału zakładowego Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA.

Jednostka dominująca posiada udziały w firmie Plastbud Sp. z o.o. w wysokości 10,07%. Ze względu na wywieranie istotnego wpływu na spółkę Plastbud Sp. z o.o., poprzez osiągnięcie z nią istotnych obrotów handlowych, traktowana jest ona jako jednostka stowarzyszona oraz wyceniana metodą praw własności w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

<i>Jednostka</i>	<i>metoda konsolidacji</i>
Śnieżka - Ukraina Sp. z o.o.	metoda pełna
Śnieżka - BelPol Wspólna Sp. z o.o.	metoda pełna
TM Investment Sp. z o.o.	metoda pełna
Radomska Fabryka Farb i Lakierów SA	metoda pełna

Zarząd jednostki dominującej podjął w dniu 13 marca 2017 roku decyzję o likwidacji spółki Śnieżka East Trade Moskwa. Na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka ta została zlikwidowana. Spółka ta nie była objęta konsolidacją ze względu na niewielkie obroty

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień sporządzenia sprawozdania wchodzi:

- Piotr Mikrut – Prezes Zarządu od dnia 31 marca 2004 roku do dnia dzisiejszego,
- Witold Waśko – Wiceprezes Zarządu od dnia 1 kwietnia 2005 roku do dnia dzisiejszego, Członek Zarządu w okresie od 16 lutego 1998 roku do dnia 31 marca 2005 roku
- Joanna Wróbel-Lipa – Wiceprezes Zarządu od dnia 6 maja 2011 roku do dnia dzisiejszego, Członek Zarządu w okresie od 18 grudnia 2007 roku do dnia 5 maja 2011 roku.

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej nie zmienił się.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 29 marca 2019 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Jednym z obszarów wymagających osądu kierownictwa jest weryfikacja przesłanek utraty wartości inwestycji w jednostkach powiązanych. Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Kolejny obszar, w którym Grupa oprócz szacunków księgowych opiera się na osądzie kierownictwa jest leasing. Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Grupa na dzień bilansowy, po ocenie przesłanek wskazujących na to, że nastąpiła utrata wartości, utworzyła odpisy na należności oraz zapasy.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notcie 27.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Z kolei utrzymanie bądź poprawa przyszłych wyników podatkowych przy zachowaniu obecnych zasad rozliczeń podatkowych spowoduje większe niż rozpoznane aktywo z tytułu podatku odroczonego.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Składniki rzeczowego majątku trwałego względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się tak długo, jak długo wartość końcowa składnika aktywów nie przewyższa jego wartości bilansowej. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Odpisy aktualizujące należności

MSSF 9 przewiduje 3-stopniową klasyfikację aktywów finansowych pod kątem utraty wartości: Stopień 1 – salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy. Stopień 2 – salda, dla których nastąpiło zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu ujęcia początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania. Stopień 3 – salda ze stwierdzoną utratą wartości.

Grupa zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2 i 3. Dla należności handlowych zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych. Analizy dokonano odrębnie dla należności od klientów należących do wyszczególnionych grup w oparciu o założone prawdopodobieństwo strat kredytowych, skorygowane o rzeczywiste straty kredytowe na podstawie danych historycznych za 3 lata wstecz.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po 31 grudnia 2018 roku.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN.

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2018 roku:

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe i zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od 1 stycznia 2018 r.:

a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa wdrożyła standard z dniem 1 stycznia 2018 r. bez korygowania danych porównawczych, co oznacza, że dane za okres zakończony 31 grudnia 2018 i 2017 nie są ze sobą porównywalne, natomiast korekta związana z dostosowaniem do MSSF 9 została wprowadzona 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

Kwota korekty wynikającej z zastosowania MSSF 9 odniesionej na kapitał własny po uwzględnieniu podatku odroczonego wynosi 326 tys. PLN i wynika z dokonanych na dzień 1 stycznia 2018 roku szacunków należności handlowych na bazie przyjętego modelu oczekiwanych strat kredytowych, z którego wynika, iż dotychczasowy odpis był mniejszy o 403 tys. PLN od odpisu oszacowanego na bazie nowego modelu. Do oceny szacunków w przyjętym modelu Grupa wzięła pod uwagę dane historyczne dotyczące spłat należności handlowych z ostatnich 3 lat oraz relacje biznesowe z klientami za ten okres.

Udziały i akcje w innych jednostkach, które nie podlegają konsolidacji wyceniane są wg wartości godziwej poprzez pozostałe całkowite dochody. Udziały w spółce Plasbud Sp. z o.o. jako jednostki stowarzyszonej wyceniane są metodą praw własności. Grupa dokonała wyceny udziałów mniejszościowych do wartości godziwej metodą mnożnikową na dzień zastosowanie tego MSSF po raz pierwszy. W wyniku wyceny dokonano zwiększenia o 346 tys. PLN wartości udziałów, wartość ta została odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

Poniżej zaprezentowano wpływ MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 na sprawozdanie finansowe oraz zmiany dotyczące klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych.

Pozycja w bilansie	MSR 39	MSSF 9			Wpływ zmiany	
	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez wynik	Wartość godziwa rozliczana przez pozostałe całkowite dochody	Razem	Zwiększenie (zmniejszenie)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	78 211	77 808	-	-	77 808	(403)
Należności długoterminowe	3 268	3 268	-	-	3 268	-
Odписы aktualizujące	(2 978)	(3 381)	-	-	(3 381)	(403)
Wartość brutto należności	84 457	84 457	-	-	84 457	-
Środki pieniężne	21 444	21 444	-	-	21 444	-
Udziały i akcje w innych jednostkach	331	-	-	677	677	346
Oprocentowane kredyty krótkoterminowe	75 241	75 241	-	-	75 241	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	54 377	54 377	-	-	54 377	-

Wpływ zastosowania MSSF 9 na kapitał własny przedstawia poniższa tabela:

Zyski zatrzymane	
Korekta odpisów aktualizujących dla aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie dla "Należności z tytułu dostaw i usług"	(403)
Korekta podatku odroczonego	77
Razem	(326)

Kapitał z aktualizacji wyceny	
Wycena udziałów do wartości godziwej	346
Razem	346

b) MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zastępuje MSR 18 i MSR 11 oraz odpowiednie interpretacje. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

c) Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

Wpływ zastosowania MSSF 15 na sprawozdanie finansowe:

W dniu 1 stycznia 2018 roku wszedł w życie MSSF 15 Przychody z umów z klientami. Grupa zdecydowała o pełnym retrospektywnym zastosowaniu powyższego standardu po raz pierwszy dla okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2018 roku. Oznacza to, iż dane porównywalne (tj. okres zakończony 31 grudnia 2017 roku) dla niniejszego sprawozdania finansowego zostały przekształcone w celu odzwierciedlenia wpływu nowego standardu, tak jakby obowiązywał on dla okresów przed datą wejścia standardu w życie.

Zmieniła się prezentacja przychodów ze sprzedaży i kosztów sprzedaży w ten sposób, iż część kwot wykazywanych dotychczas jako koszty sprzedaży po przekształceniu pomniejsza przychody ze sprzedaży. Nie ma to wpływu na wynik finansowy za okres zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

W wyniku zmiany prezentacji przychody ze sprzedaży i koszty sprzedaży za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 wykazywane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów zmniejszają się o kwotę 2 517 tys. PLN, to znaczy przychody ze sprzedaży wynoszą 564 481 tys. PLN, koszty sprzedaży wynoszą natomiast 105 306 tys. PLN.

Zmiany wynikają z osądów dotyczących odrębności poszczególnych transakcji z klientami.

Podejście Grupy do wdrożenia MSSF 15 obejmowało:

- przegląd wszystkich umów zawartych z kontrahentami;
- przegląd umownych ustaleń z odbiorcami odnośnie sprzedaży i zakupu usług, jak również upustów, zachęt i rabatów które odbiorcy mogą pozyskać w związku z zakupami w Grupie.
- ustalenia czy poszczególne usługi są odrębne czy też są zależne od transakcji sprzedaży produktów Grupy.

Ustalenia te Grupa dokonuje zarówno z kontrahentami będącymi bezpośrednimi odbiorcami produktów i w tym przypadku wszystkie usługi zakwalifikowane jako zależne od transakcji sprzedaży produktów rozpoznaje jako zmniejszenie przychodów oraz z kontrahentami którzy nie są bezpośrednimi odbiorcami produktów Grupy. W tym drugim przypadku jeśli występuje sytuacja opisana w par 70 MSSF 15 tj „Wynagrodzenie należne klientowi obejmuje środki pieniężne, które jednostka płaci lub zamierza płacić klientowi (lub innym podmiotom, które kupują dobra lub usługi jednostki od klienta), przy jednoczesnym rozpoznaniu iż usługi świadczone przez kontrahenta są zależne od transakcji sprzedaży produktów to takie usługi Grupa również rozpoznaje jako zmniejszenie przychodów.

d) Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach

Zmiana do MSSF 2 wprowadza m.in. wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych, wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach.

e) Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.

f) Roczne zmiany do MSSF 2014 - 2016

“Roczne zmiany MSSF 2014-2016” zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.

Zmiany do MSSF 12 obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. Natomiast pozostałe zmiany są obligatoryjne od 1 stycznia 2018 r.

g) Zmiany do MSR 40: Reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych.

h) KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe

KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę. W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu

następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

a) MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 „Leasing” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Grupa zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r.

Grupa dokonała analizy wpływu zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie. W wyniku analizy dokonano wyceny opłat z tytułu użytkowania prawa wieczystego użytkowania gruntu na sprawozdanie finansowe w kontekście MSSF 16. Na podstawie wstępnie przeprowadzonych obliczeń, Grupa szacuje, iż rzeczowe aktywa trwałe oraz zobowiązania finansowe wzrosną na dzień zastosowanie tego standardy po raz pierwszy o około 1 730 tys. PLN

b) Zmiany do MSSF 9: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem

Zmiana do MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie, z możliwością jej wcześniejszego zastosowania. Na skutek zmiany do MSSF 9, jednostki będą mogły wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek - zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Grupa szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

c) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r. lub po tej dacie.

Nowy MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.

Grupa zastosuje MSSF 17 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, Grupa ocenia, że standard ten nie ma wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, nowy standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

d) Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach”

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9. Dodatkowo, Rada opublikowała również

przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Grupa szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

e) KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego

KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Grupa szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

f) Roczne zmiany do MSSF 2015 - 2017

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 r. "Roczne zmiany MSSF 2015-2017", które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Grupa szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

g) MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zmiany do MSR 19 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Grupa szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

h) Zmiany w zakresie referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF

Zmiany w zakresie referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF będą miały zastosowanie z dniem 1 stycznia 2020 r.

i) MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

W wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów. Zmiany do MSSF 3 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

j) MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami, ale nie oczekuje się, że będą miały znaczący wpływ na przygotowanie sprawozdań finansowych. Zmiana jest obowiązkowa dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

k) MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

l) Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

W ocenie Zarządu zmiany te nie wpłyną na sprawozdanie finansowe Grupy.

9. Istotne zasady rachunkowości

9.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Fabryki Farb i Lakierów Śnieżka SA, oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,

- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

9.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są jej jednostkami zależnymi.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną, oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce stowarzyszonej, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach,

odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

9.3. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak udziały w innych jednostkach w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz nieruchomości inwestycyjnych wycenianych według kosztu historycznego zostały ujawnione odpowiednio w nocie 40 oraz 20.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Zastosowanie MSSF 9 miało wpływ na sytuację finansową, wyniki działalności, oraz na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki .

Zarząd poszczególnych Spółek określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

9.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje w walucie obcej jednostka dominująca ujmuje początkowo w walucie funkcjonalnej (PLN), stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany. Jest to średni kurs ogłoszony przez NBP dla danej waluty na ostatni dzień roboczy, poprzedzający dzień zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia dla danej waluty. Kurs zamknięcia stanowi natychmiastowy kurs wymiany na dzień bilansowy (Grupa przyjmuje, że jest to średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień bilansowy).
- pozycje niepieniężne wyceniane wg kosztu historycznego wyrażone w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu natychmiastowego kursu wymiany z dnia transakcji.

Różnice kursowe powstają z tytułu rozliczenia pozycji pieniężnych, lub z tytułu przeliczenia tych pozycji na dzień bilansowy po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia. Ujmuje się je w wyniku okresu, w którym powstają, przy czym dodatnie różnice kursowe zwiększają przychody finansowe danego okresu, a ujemne różnice kursowe zwiększają koszty finansowe danego okresu.

Różnice kursowe wynikające z rozliczenia pozycji niepieniężnych ujmuje się w Sprawozdaniu z pełnego dochodu w okresie, w którym dokonano rozliczenia.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>28 grudnia 2018</i>	<i>30 grudnia 2017</i>
USD	3,7550	3,4813
EUR	4,2969	4,1709
UAH	0,1355	0,1236
BYN	1,7615	1,7908

Sprawozdania finansowe podmiotów zagranicznych

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania podmiotów zagranicznych przeliczane są z waluty funkcjonalnej, która obowiązuje w podstawowym środowisku gospodarczym, w jakim działa jednostka powiązana, na walutę prezentacji Grupy (PLN), po kursie zamknięcia. Kurs zamknięcia jest to *natychmiastowy kurs wymiany* na dzień bilansowy (spółka dominująca przyjęła, iż jest to średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień bilansowy).

Udział Grupy w aktywach i zobowiązaniach pieniężnych wyrażonych w walucie obcej w sprawozdaniach finansowych spółek zależnych mających siedzibę za granicą przelicza się według *natychmiastowego kursu wymiany (zdefiniowanego powyżej)*. Kapitały są przeliczane po kursie z dnia przejścia kontroli.

Sprawozdania z całkowitych dochodów spółek zagranicznych są przeliczane z waluty funkcjonalnej, która obowiązuje w podstawowym środowisku gospodarczym, w jakim działa jednostka powiązana, na walutę prezentacji Grupy (PLN) za każdy okres rozliczeniowy po kursie zamknięcia. Kurs zamknięcia zgodnie z „Aneksm Nr 1 Polityki rachunkowości „Wykazywanie transakcji w walutach obcych w FF i L Śnieżka SA” jest to *natychmiastowy kurs wymiany* na dzień bilansowy (spółka dominująca przyjęła, iż jest to średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień bilansowy). Okresem rozliczeniowym jest miesiąc.

Aby otrzymać Sprawozdanie z całkowitych dochodów za dany rok obrotowy, należy zsumować przeliczone za każdy okres rozliczeniowy przychody i koszty.

Różnice kursowe powstałe z takiego przeliczenia aktywów, zobowiązań i sprawozdania z całkowitych dochodów jednostek zagranicznych akumulowane są w oddzielnej pozycji kapitału własnego - „Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej”. W Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Inne całkowite dochody” znajdują się różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych dotyczące danego roku obrotowego.

W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, odroczone różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Średnie ważone kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	28 grudnia 2018	30 grudnia 2017
UAH	0,1328	0,1403
BYN	1,7738	1,9513

9.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe, które są utrzymywane przez Grupę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu, lub w celach administracyjnych.

W/w środki trwałe ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli istnieje oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok i istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów.

Składniki rzeczowego majątku trwałego wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia lub przyjęty koszt wytworzenia, pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W przypadku, gdy określony składnik rzeczowego majątku trwałego składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako oddzielne pozycje rzeczowego majątku trwałego.

Ewidencja środków trwałych jest prowadzona ilościowo i wartościowo w podziale na grupy rodzajowe.

Składniki rzeczowego majątku trwałego względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się tak długo, jak długo wartość końcowa składnika aktywów nie przewyższa jego wartości bilansowej. Grunty nie są amortyzowane.

Okresy użytkowania środków trwałych dla poszczególnych grup rodzajowych:

Grupa rodzajowa	Nazwa Grupy rodzajowej	Rodzaj grupy rzeczowych aktywów trwałych	Okres użytkowania
Grupa 0	Grunty	Grunty	nieokreślony
Grupa 1	Budynki	Budynki	20-40 lat
Grupa 2	Budowle	Budowle	20-40 lat
Grupa 3	Kotły i maszyny energetyczne	Maszyny i urządzenia	5-10 lat
Grupa 4	Maszyny i urządzenia	Maszyny i urządzenia	3-15 lat
Grupa 5	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalne branżowe	Maszyny i urządzenia	5-10 lat
Grupa 6	Urządzenia techniczne	Maszyny i urządzenia	4-30 lat
Grupa 7	Środki transportu	Środki transportu	3-8 lat
Grupa 8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	Pozostałe środki trwałe	5-15 lat

Grupa na dzień bilansowy ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników rzeczowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego jest wyższa od oszacowanej dla niego wartości odzyskiwalnej, to wartość bilansowa tegoż środka trwałego podlega odpisowi z tytułu utraty wartości do wysokości jego wartości odzyskiwalnej.

Grupa corocznie weryfikuje okresy użytkowania oraz wartości rezydualne rzeczowych aktywów trwałych.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta ze sprawozdania z pozycji finansowej Grupy po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z pozycji finansowej Grupy są ujmowane w sprawozdaniu z pełnego dochodu w okresie, w którym dokonano takiego wyksięgowania.

Środki trwałe w budowie dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty ich wartości. Głównym powodem do dokonania odpisów jest prawdopodobieństwo, iż budowany składnik środków trwałych nie przyniesie w przyszłości korzyści. Inwestycje rozpoczęte nie podlegają amortyzacji. Odpisów amortyzacyjnych rozpoczyna się w momencie, gdy dany środek trwały jest zdalny do użytku.

9.6. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje składnik aktywów trwałych (lub grupę do zbycia) jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli jest wysoce prawdopodobne, że jego wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie (zgodnie z MSSF 5 pkt.6).

Grupa wycenia składnik aktywów trwałych zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia (zgodnie z MSSF 5 pkt.15).

Grupa prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz aktywa wchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczone do sprzedaży oddzielnie od innych aktywów. Również zobowiązania grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczone do sprzedaży prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oddzielnie od innych zobowiązań.

9.7. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy, gdy uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia. Nieruchomości inwestycyjne wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwale* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

9.8. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są poddawane testowi na utratę wartości corocznie oraz za każdym razem, kiedy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika.

W Grupie okresy użytkowania aktywów niematerialnych mieszczą się w przedziale od 2 lat do 10 lat, amortyzowane są metodą liniową.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne, które zostały nabyte w oddzielnej transakcji wycenia się przy początkowym ujęciu w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady te są ujmowane jako wartości niematerialne w trakcie tworzenia do momentu zakończenia ich realizacji i ujęcia jako wartości niematerialne. Głównym powodem do dokonania odpisów jest prawdopodobieństwo, iż tworzona wartość niematerialna nie przyniesie w przyszłości korzyści. Wartości niematerialne w trakcie tworzenia nie podlegają amortyzacji.

9.8.1. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - (i) przekazanej zapłaty,
 - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

9.9. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z tytułu własności składników rzeczowego majątku trwałego klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Rzeczowy majątek trwały nabyty w drodze leasingu finansowego jest wykazywany wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, pomniejszonej o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz straty z tytułu utraty wartości.

Oplaty leasingowe rozdzielane są pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe są księgowane bezpośrednio w koszty, chyba że spełnione są warunki kapitalizowania. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania. Jednostka analizuje przesłanki czy należy przeprowadzić test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych będących w leasingu, jak również weryfikuje okres użytkowania tychże środków trwałych.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe klasyfikowane są zgodnie MSR 17 jako umowy leasingu finansowego lub operacyjnego w zależności od warunków zawartej umowy. Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo

całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

Umowy leasingu zawierane przez Grupę z leasingobiorcą, zgodnie z którymi następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego i prezentowane są jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto.

Opłaty leasingowe Grupa rozpoznaje jako spłatę należności głównej oraz przychody finansowe, które są dla Grupy zwrotem zainwestowanych środków i wynagrodzeniem za usługi.

Grupa przyporządkowuje przychody finansowe przez okres trwania umowy leasingowej w sposób racjonalny i systematyczny. Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu obrotowego zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych przychodów finansowych.

9.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach ubiegłych w odniesieniu do danego składnika aktywów, z wyjątkiem wartości firmy, jest zbędny, albo powinien być zmniejszony. Jeśli takie przesłanki istnieją Grupa szacuje ponownie wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów, za wyjątkiem wartości firmy, ujmuje się jako przychód w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Wartość bilansowa składnika aktywów, która została podwyższona w wyniku odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, nie powinna przekroczyć wartości bilansowej, jaka została ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów.

9.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związane z nabyciem, budową lub wytworzeniem środków trwałych, wymagających znacznej ilości czasu na przygotowanie do użytkowania zgodnie z jego przeznaczeniem, ujmuje się jako część kosztu wytworzenia danego środka trwałego. Wszelkie inne koszty finansowania zewnętrznego odnosi się w ciężar kosztów w momencie ich poniesienia. Grupa w 2018 roku nie korzystała z finansowania zewnętrznego.

Koszt finansowania zewnętrznego stanowią koszty kredytu dające się bezpośrednio powiązać z nabyciem lub wytworzeniem danego kwalifikującego się składnika aktywów, kapitalizuje się je jako część kosztu tego składnika wtedy gdy jest prawdopodobne, że koszty te przyniosą w rezultacie przyszłe korzyści ekonomiczne i można je

wiarygodnie wycenić. Grupa aktywuje różnicę pomiędzy kosztami finansowania zewnętrznego a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

9.12. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Klasyfikacja jest uzależniona od przyjętego przez Grupę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych. Grupa dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmienia się model zarządzania tymi aktywami.

Ujmowanie i zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe ujmuje się, gdy Grupa staje się stroną postanowień umownych instrumentu. Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły lub zostały przeniesione, a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści z tytułu ich własności.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Na moment początkowego ujęcia, Grupa wycenia składnik aktywów finansowych według wartości godziwej powiększonej o, w przypadku składnika aktywów finansowych, który nie wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy, koszty transakcji, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu składnika aktywów finansowych. Koszty transakcji dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są ujmowane w wyniku finansowym.

Wycena po początkowym ujęciu:

- Instrumenty dłużne - Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI”, ang. *solely payment of principal and interest*), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Przychody z tytułu odsetek oblicza się metodą efektywnej stopy procentowej i wykazuje w pozycji „przychody z tytułu odsetek” w wyniku finansowym. Odpisy z tytułu utraty wartości ujmuje się zgodnie z zasadą rachunkowości i prezentuje w pozycji „odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych”.

W szczególności, w tej kategorii Grupa klasyfikuje:

- należności handlowe poza należnościami podlegającymi faktoringowi,
- pożyczki, które spełniają test klasyfikacyjny SPPI i które zgodnie z modelem biznesowym są wykazywane jako „utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych”, środki pieniężne i ich ekwiwalenty.
- Instrumenty dłużne - Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży, wyceniane są według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Zmiany wartości bilansowej są ujmowane przez pozostałe całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. W przypadku zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub stratę poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do wyniku finansowego i ujmuje jako pozostałe zyski/(straty). Przychody z tytułu odsetek od takich aktywów finansowych wylicza się metodą efektywnej stopy procentowej i ujmuje się w pozycji „przychody z tytułu odsetek”. Aktualizacja wartości ujmuje się zgodnie z zasadą rachunkowości i prezentuje w innych całkowitych dochodach. W szczególności w tej kategorii Grupa klasyfikuje : udziały i akcje w innych jednostkach.
- Instrumenty dłużne - Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy Aktywa, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. W szczególności Spółka zalicza do tej kategorii następujące instrumenty:

- należności handlowe podlegające faktoringowi stosowanemu regularnie w celu zarządzania płynnością, gdy warunki umowy faktoringowej skutkują zaprzestaniem ujmowania należności; oraz
- pożyczki, które nie spełniają testu SPPI (tj. przepływy pieniężne z tych pożyczek nie stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek), ponieważ częstotliwość zmian oprocentowania nie odpowiada formule naliczania odsetek.
 - Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym i prezentuje w pozycji „Zyski (straty) z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych” w okresie, w którym wystąpiły. Te zyski /straty z wyceny do wartości godziwej zawierają wynikające z umowy otrzymane odsetki od instrumentów finansowych zaliczonych do tej kategorii..

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe jakie Grupa posiada na 31 grudnia 2018 roku prezentowane są w nocie nr. 40.1.

9.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu Grupa dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses - „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku krótkoterminowych należności handlowych, które nie mają znaczącego elementu finansowania, Grupa stosuje podejście uproszczone wymagane w MSSF 9 i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia. Grupa stosuje matrycę odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych lub okresów przeterminowania.

W celu określenia ogólnego współczynnika niewypełnienia zobowiązania przeprowadza się analizę nieściągalności za ostatnie 3 lata poprzedzające rok za który sporządzane jest sprawozdanie finansowe. Współczynniki niewypełnienia zobowiązania oblicza się dla następujących przedziałów: (1) do 30 dni; (2) od 30 do 60 dni; (3) od 60 do 90 dni; oraz (4) powyżej 90 dni. W celu określenia współczynnika niewypełnienia zobowiązania dla danego przedziału wiekowania, saldo należności spisanych porównuje się z saldem należności niespłaconych. Uwzględniony został również wpływ czynników przyszłych na kwotę strat kredytowych.

Odpis z tytułu utraty wartości oblicza się uwzględniając współczynniki niewypełnienia zobowiązania skorygowane o wpływ czynników przyszłych oraz wysokość salda należności niespłaconych na dzień bilansowy dla każdego przedziału analizy wiekowej.

Grupa stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych innych niż należności handlowe:

- Stopień 1 - salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następnych 12 miesięcy);
- Stopień 2 - obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;
- Stopień 3 - obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

Należności handlowe zaliczane są do Stopnia 2 lub Stopnia 3:

- Stopień 2 - obejmuje należności handlowe, do których zastosowano podejście uproszczone do wyceny oczekiwanych strat kredytowych w cały okres życia należności, za wyjątkiem pewnych należności handlowych zaliczonych do Stopnia 3;
- Stopień 3 - obejmuje należności handlowe przeterminowane o ponad 90 dni lub zidentyfikowane indywidualnie jako nieobsługiwane.

W zakresie w jakim zgodnie z powyższym modelem konieczna jest ocena czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, Grupa uwzględnia następujące przesłanki przy dokonywaniu tej oceny:

- pożyczka jest przeterminowana o co najmniej 30 dni;

- nastąpiły zmiany legislacyjne, technologiczne lub makroekonomiczne, które mają znaczący negatywny wpływ na dłużnika;
- pojawiły się informacje o znaczącym niekorzystnym zdarzeniu dotyczącym pożyczki lub innej pożyczki tego samego dłużnika od innego pożyczkodawcy, np. wypowiedzenie umowy pożyczki, naruszenie jej warunków czy renegocjacja warunków ze względu na trudności finansowe itp.

dłużnik stracił znaczącego klienta lub dostawcę albo doświadczył innych niekorzystnych zmian na swoim rynku.

9.14. Zabezpieczenia

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją lub
- zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

9.14.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujmowane są w zysku lub stracie.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

9.14.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub

stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach są wyłączane z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasł lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

9.14.3. Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast zyski lub straty związane z nieefektywną częścią zabezpieczenia – ujmuje się w zysku lub stracie. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, kwotę zysków lub strat ujętą wcześniej w innych całkowitych dochodach przeklasyfikowuje się z kapitału własnego do zysków lub strat jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania.

9.15. Zapasy

Zapasy- są to aktywa (MSR 2 pkt. 6):

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- Grupa prezentuje te aktywa jako wyroby gotowe (produkty) oraz towary. Przez wyroby gotowe rozumie się towary wytworzone przez Grupę. Przez towary rozumie się towary handlowe nabyte przez Grupę w celu dalszej odsprzedaży,
- będące w trakcie produkcji przeznaczone docelowo na sprzedaż, w sprawozdaniu Grupy prezentowane jako półprodukty,
- mające postać materiałów zużywanych w procesie produkcyjnym, w trakcie świadczenia usług, oraz służące procesowi sprzedaży i zarządzania. W sprawozdaniu Grupy prezentowane jako materiały.

Zapasy wyceniane są (zgodnie z MSR 2 pkt. 9.18) według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartość zapasów ustala się w oparciu o:

- Materiały - cenę nabycia, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,
- Towary - cenę nabycia, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,
- Wyroby gotowe – cenę ewidencyjną ustaloną na poziomie planowanego kosztu wytworzenia produktu skorygowaną o odchylenia w systemie narastającym, doprowadzając do rzeczywistego kosztu

wytworzenia nie wyższego niż cena sprzedaży netto, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,

- Półprodukty – cenę ewidencyjną ustaloną na poziomie planowanego kosztu wytworzenia produktu skorygowaną o odchylenia w systemie narastającym, doprowadzając do rzeczywistego kosztu wytworzenia, przy czym rozchód wycenia się średnioważoną.

Koszty wytworzenia dotyczące wyrobów gotowych oraz półproduktów zawierają część stałych kosztów pośrednich. Pozostała, nieuzasadniona część kosztów pośrednich obciąża koszty okresu, w którym koszty te zostały poniesione. Podział na w/w części odbywa się w oparciu o poziom wykorzystania normalnych zdolności produkcyjnych. Normalne zdolności produkcyjne ustalane są jako średnie wykonanie produkcji z trzech miesięcy. Wskaźnik niewykorzystania zdolności produkcyjnych stanowi różnicę pomiędzy normalnymi zdolnościami produkcyjnymi, weryfikowanymi miesięcznie, a rzeczywiście wykonaną ilością produkcji w danym okresie sprawozdawczym.

Na zapasy nadmierne i niezbywalne tworzone są odpisy aktualizujące. Weryfikacji zapasów pod względem zalegania i rotacji przeprowadza się regularnie w okresach kwartalnych. Dokonanie odpisu aktualizującego doprowadza wartości księgowe zapasów do ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Ustalanie odpisów dokonuje się w oparciu o określone oddzielnie kryteria uwzględniające rodzaj działalności spółki.

Zaliczki na poczet dostaw w „Sprawozdaniu z sytuacji finansowej” Grupa ujmuje w pozycji „Zapasy”.

9.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis dokonuje się zgodnie z MSSF 9, który przewiduje 3-stopniową klasyfikację aktywów finansowych pod kątem utraty wartości: Stopień 1 – salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy. Stopień 2 – salda, dla których nastąpiło zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu ujęcia początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania. Stopień 3 – salda ze stwierdzoną utratą wartości.

Grupa zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2 i 3. Dla należności handlowych zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych. Analizy dokonano odrębnie dla należności od klientów należących do wyszczególnionych grup w oparciu o założone prawdopodobieństwo.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

9.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Krajowe środki pieniężne oraz ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz depozyty bankowe i papiery wartościowe o terminie zapadalności do trzech miesięcy. Wycenia się je w wartości nominalnej.

9.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.19. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone w momencie wystąpienia lub nie wystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wiarygodnie wycenić.

Do zobowiązań warunkowych Grupa zalicza m. in. gwarancje i poręczenia oraz weksle na rzecz osób trzecich, które wynikają z zawartych umów.

9.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Ze względu na niewielką istotność różnicy w wycenie metodą skorygowanej ceny nabycia a kwotą wymagającej zapłaty Grupa wycenia zobowiązania w kwocie wymagającej zapłaty (koszt z uwzględnieniem naliczonych odsetek).

Obok zobowiązań z tytułu dostaw i usług w Grupie występują również zobowiązania finansowe z tytułu kredytów, leasingu. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty. Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w osobnej pozycji zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych.

9.21. Rezerwy

Rezerwa zostaje rozpoznana w przypadku, gdy na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznej z Grupy. Istotne rezerwy są ustalane poprzez dyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych w oparciu o stopę przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące szacunki rynkowe zmian wartości pieniądza w czasie oraz, gdzie ma to zastosowanie, ryzyko związane z danym składnikiem pasywów.

Rezerwa z tytułu umów rodzących obciążenia zostaje rozpoznana, gdy oczekiwane korzyści możliwe do osiągnięcia przez grupę w wyniku umowy są niższe od kosztów wypełnienia obowiązku umownego, których nie można uniknąć. Grupa stosuje podział rezerw na długo i krótkoterminowe.

9.22. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowym regulaminem wynagrodzeń pracownicy Grupy są uprawnieni do odpraw emerytalnych, rentowych, pośmiertnych i jubileuszowych, oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat, wysokość tych nagród zależy od stażu pracy i wynagrodzenia zasadniczego pracownika. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odprawy emerytalnej to wartość jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest wyliczana przez licencjonowanego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w innych całkowitych dochodach.

9.23. Przychody

Przychody wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty. Kwoty ujawniane jako przychody wykazuje się w pomniejszeniu o zwroty, rabaty handlowe, opusty i kwoty pobierane w imieniu osób trzecich. Grupa ujmuje przychody, kiedy kwotę przychodów można wiarygodnie wycenić i gdy prawdopodobne jest, że Grupa uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne oraz gdy spełnione zostały konkretne opisane niżej kryteria dla każdego rodzaju działalności Grupy. Przychody ze sprzedaży dóbr Grupa ujmuje w momencie przekazania zgodnie z warunkami INCOTERMS. Rabaty ustala się na podstawie rocznych zakupów i ujmuje jako zobowiązanie, jednocześnie pomniejszając przychody ze sprzedaży dóbr.

Przychody ze sprzedaży usług takich jak najem, dzierżawa, opłat licencyjnych ujmuje się w okresie, w którym usługi zostały wykonane.

9.24. Podatki

9.24.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

9.24.2. Podatek odroczony

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody bilansowej, uwzględniając różnice przejściowe pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustaloną dla celów księgowych a wartością ustaloną dla celów podatkowych. Rozpoznana kwota podatku odroczonego oparta jest na oczekiwanym sposobie realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących lub uchwalonych na dzień bilansowy.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (zgodnie z MSR 12) rozpoznawane są jedynie wtedy, gdy jest prawdopodobne, że dostępne będą przyszłe dochody podatkowe, względem których można będzie zrealizować dany składnik aktywów. Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegają redukcji, jeżeli można stwierdzić, iż nie jest prawdopodobne, że reprezentowana przez nie korzyść ekonomiczna zostanie zrealizowana.

Wysokość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Ustala się miesięczne terminy naliczania i rozwiązywania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

9.24.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

9.25. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

10. Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na segmenty w oparciu o geograficzne rynki zbytu.

Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

Polska, Ukraina, Białoruś, Rosja, Mołdawia, pozostałe.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Wynik segmentu wyliczany jest poprzez odjęcie od przychodów ze sprzedaży kosztu własnego sprzedaży oraz części kosztów sprzedaży (głównie kosztów marketingowych i kosztów transportu), przypisanych do poszczególnych segmentów.

Koszty nieprzypisane obejmują w całości koszty ogólnego zarządu, oraz tą część kosztów sprzedaży, której nie można przypisać bezpośrednio do poszczególnych segmentów.

Wyliczenie wyniku na poszczególnych segmentach służy do oceny każdego z rynków z osobna, oraz do wskazania kierunków rozwoju oraz działań handlowych i marketingowych.

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów, które zostały przypisane przez Grupę do danego segmentu podlegają analizie przez Zarząd. Głównym kryterium, na podstawie którego Grupa przyporządkowuje wartości bilansowe do poszczególnych segmentów jest terytorium działalności kontrahentów Grupy.

Do nieprzypisanych aktywów Grupy należy pozycja Rzeczowych aktywów trwałych, której ze względu na specyfikę działalności, Grupa nie jest w stanie rozdzielić na segmenty geograficzne.

okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	Działalność kontynuowana							Działalność zaniechana	Wyłączenia	Działalność ogółem
	Polska	Ukraina	Białoruś	Mołdawia	Rosja	Pozostałe	Razem			
Przychody segmentu po wyłączeniach	455 797	73 453	28 374	8 984	7 823	12 346	586 777		-	586 777
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	455 797	73 453	28 374	8 984	7 823	12 346	586 777	Grupa nie zaniechała	-	586 777
Sprzedaż między segmentami (wyłączenia)	24 270	25 416	3 928	-	-	-	53 614	działalności w	(53 614)	-
Przychody segmentu ogółem bez wyłączeń	480 067	98 869	32 302	8 984	7 823	12 346	640 391	prezentowanym	-	640 391
Koszty segmentu po wyłączeniach	335 395	48 608	19 348	6 127	4 909	8 990	423 377	okresie	-	423 377
Wyniki po wyłączeniach	120 402	24 845	9 026	2 857	2 914	3 356	163 400		-	163 400
Koszty nieprzypisane										80 409
Pozostałe przychody operacyjne										3 742
Pozostałe koszty operacyjne										7 086
Zysk z działalności operacyjnej										79 647
Przychody finansowe										583
Koszty finansowe										2 015
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności										226
Zysk przed opodatkowaniem										78 441
Podatek dochodowy										15 052
Zysk netto, z tego przypadający:										63 389
- akcjonariuszom podmiotu dominującego										61 632
- akcjonariuszom mniejszościowym										1 757

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

rok zakończony dnia	Działalność kontynuowana						Działalność zaniechana	Wylączenia	Działalność ogółem
	Polska	Ukraina	Białoruś	Moldawia	Rosja	Pozostałe			
<i>31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)</i>									
Przychody segmentu po wylączeniach	430 255	73 655	29 945	8 299	8 460	13 867	564 481	-	564 481
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	430 255	73 655	29 945	8 299	8 460	13 867	564 481	-	564 481
Sprzedaż między segmentami (wylączenia)	15 746	30 062	4 509	-	-	-	50 317	(50 317)	-
Przychody segmentu ogółem bez wyląceń	446 001	103 717	34 454	8 299	8 460	13 867	614 798	-	614 798
Koszty segmentu po wylączeniach	328 986	53 302	20 869	5 723	5 382	11 826	426 088	-	426 088
Wyniki po wylączeniach	101 269	20 353	9 076	2 576	3 078	2 041	138 393	-	138 393
Koszty nieprzypisane									65 192
Pozostałe przychody operacyjne									3 568
Pozostałe koszty operacyjne									2 869
Zysk z działalności operacyjnej									73 900
Przychody finansowe									336
Koszty finansowe									4 246
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności									296
Zysk przed opodatkowaniem									70 286
Podatek dochodowy									13 594
Zysk netto, z tego przypadający:									56 692
- akcjonariuszom podmiotu dominującego									55 892
- akcjonariuszom mniejszościowym									800

Wyszczególnienie	Polska	Ukraina	Białoruś	Moldawia	Rosja	Pozostałe	Razem
Pozostałe informacje dotyczące segmentów geograficznych na dzień 31 grudnia 2018 roku							
Skonsolidowane aktywa ogółem	65 858	5 727	1 901	192	227	325	404 481
Należności z tytułu dostaw i usług	63 308	5 727	1 901	192	227	325	71 680
Inwestycje w innych jednostkach	2 550	-	-	-	-	-	2 550
Nieprzypisane aktywa Grupy							330 251
Skonsolidowane pasywa ogółem	35 551	592	178	85	10	7 417	404 481
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	35 551	592	178	85	10	7 417	43 833
Nieprzypisane pasywa Grupy							360 648

Wyszczególnienie	Polska	Ukraina	Białoruś	Moldawia	Rosja	Pozostałe	Razem
Pozostałe informacje dotyczące segmentów geograficznych na dzień 31 grudnia 2017 roku							
Skonsolidowane aktywa ogółem	62 958	5 923	1 947	165	390	1 843	369 110
Należności z tytułu dostaw i usług	60 716	5 923	1 947	165	369	1 843	70 963
Inwestycje w innych jednostkach	2 242	-	-	-	21	-	2 263
Nieprzypisane aktywa Grupy							295 884
Skonsolidowane pasywa ogółem	36 790	173	258	9	4	7 448	369 110
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	36 790	173	258	9	4	7 448	44 682
Nieprzypisane pasywa Grupy							324 428

11. Przychody i koszty

11.1. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Przychody operacyjne	3 742	3 568
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	2 627
Dotacje	-	5
Inne przychody operacyjne:	3 742	936
Odszkodowania	367	305
Nadwyżki inwentaryzacyjne	66	78
Rozwiązanie odpisu na zapasy	30	59
Rozwiązanie odpisu na należności	477	166
Ulga PFRON	173	163
Zwrot kosztów postępowania sądowego	17	37
Zysk z tyt nabycia udziałów w jednostce zależnej	1 480	-
Odwrocenie rezerwy na świadczenia pracownicze	709	-
Pozostałe	423	128
Koszty operacyjne	7 086	2 869
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	467	-
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych:	3 503	-
- Odpis aktualizujący wartość zapasów	3 470	-
- Odpis aktualizujący wartość należności	33	-
Inne koszty operacyjne :	3 116	2 869
Darowizny	766	405
Odszkodowania, kary, grzywny	146	204
Opłaty związane z dochodzeniem roszczeń	-	30
Koszty związane z usuwaniem szkód losowych	163	130
Koszty wypłaty świadczeń emerytalnych/pracowniczych	-	119
Niezawinione niedobory w majątku	175	240
Umorzenie należności	7	15
Koszty złomowania zapasów	1 180	1 442
Pozostałe	679	284
Przychody (koszty) operacyjne netto	(3 344)	699

11.2. Przychody i koszty finansowe

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Przychody finansowe	583	336
Odsetki	339	306
Różnice kursowe	244	-
Dywidendy	-	30
Koszty finansowe	2 015	4 246
Odsetki	1 994	1 767
Różnice kursowe	21	2 479
Przychody (koszty) finansowe netto	(1 432)	(3 910)

11.3. Koszty według rodzajów

	Nota	rok zakończony	
		31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Amortyzacja	11.4	18 723	15 933
- w tym amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych		17 686	14 900
- w tym amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych		337	458
- w tym amortyzacja aktywów niematerialnych		700	575
Zużycie materiałów i energii		299 710	306 207
Usługi obce		67 575	71 080
Podatki i opłaty		2 661	2 418
Koszty świadczeń pracowniczych	11.5	77 584	66 144
Pozostałe koszty rodzajowe		8 432	5 388
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		30 752	33 633
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:		474 685	467 170
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		310 307	307 950
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		104 928	105 306
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		57 799	44 391
Zmiana stanu produktów		(4 444)	6 413
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki		6 095	3 110

11.4. Koszty amortyzacji

	rok zakończony	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych ujęta:	17 686	14 900
w koszcie własnym sprzedaży	6 851	5 989
w kosztach sprzedaży	5 200	4 078
w kosztach ogólnych	5 635	4 833
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych ujęta:	337	458
w koszcie własnym sprzedaży	337	458
Amortyzacja aktywów niematerialnych ujęta:	700	575
w koszcie własnym sprzedaży	6	17
w kosztach sprzedaży	444	322
w kosztach ogólnych	250	236
	18 723	15 933

11.5. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Wynagrodzenia	62 999	52 665
Koszty ubezpieczeń społecznych	11 324	9 804
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	3 261	3 675
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	77 584	66 144
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	18 631	17 452
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	23 608	21 151
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	35 345	27 541

12. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów zawierają różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych oraz zyski lub straty aktuarialne. Na dzień 31 grudnia 2018 roku ujemne różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych w stosunku do końca okresu poprzedniego wzrosły o 8 047 tys. PLN co jest związane przede wszystkim z dużymi wahaniami kursu hrywny ukraińskiej w stosunku do roku ubiegłego. Kursy po jakich przeliczane były sprawozdania spółek zagranicznych zawarte są w pkt 9.4.

Składniki innych całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2 097	(5 950)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	1 780	(1 781)
Zyski aktuarialne	38	154
	3 915	(7 577)

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>
Bieżący podatek dochodowy	14 565	10 703
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	14 565	10 703
Odroczony podatek dochodowy	487	2 891
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	487	2 891
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	15 052	13 594

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	78 441	70 286
Inne całkowite dochody	38	154
Zysk brutto przed opodatkowaniem	78 479	70 440
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2017: 19%)	14 911	13 384
Koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodu, w tym :	3 380	424
Koszty reprezentacji	292	241
Darowizny	138	63
PFRON	80	62
Koszty złomowania zapasów	21	51
Kary, odszkodowania, grzywny	18	47
Należności umorzone	-	(52)
Licencje	2 780	-
Pozostałe	51	12
Przychody niebędące przychodami do opodatkowania w tym:	(344)	(38)
Dywidendy	(306)	(7)
Pozostałe	(38)	(31)
Odwrocenie rezerwy na podatek odroczony z tytułu różnicy między amortyzacją podatkową a bilansową	(1 809)	0
Darowizny (art. 18)	(103)	(59)
Nieujęte straty podatkowe	(56)	26
Efekt wyższych/nniższych stawek podatkowych spółek zagranicznych	(100)	(16)
Korekty konsolidacyjne	(562)	-
Pozostałe	(149)	(174)
Podatek dochodowy	15 168	13 547
Korekta podatku z lat ubiegłych	(116)	47
Razem podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	15 052	13 594
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 18,74% (2017: 19,30%)	15 052	13 594

Na korekty konsolidacyjne składa się korekta dotycząca niezrealizowanej marży oraz korekta z tytułu włączenia do konsolidacji jednostki zależnej – Fabryki Farb i Lakierów Rafil SA.

13.3. Odroczony podatek dochodowy

Poza różnicą przejściową pomiędzy wartością podatkową a bilansową środków trwałych oraz rezerwą na świadczenia emerytalne, rentowe i jubileuszowe pozostałe różnice przejściowe, od których utworzono aktywo i rezerwę na podatek odroczony zostaną zrealizowane w ciągu 12 miesięcy.

Poniżej tabela uzgadniająca odroczony podatek dochodowy netto do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, ponieważ pozycje te są kompensowane na poziomie każdej jednostki Grupy oddzielnie.

	<i>Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Odroczony podatek dochodowy netto, w tym:	2 008	1 743
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	912	532
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 920	2 275

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej		Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
różnica przejściowa pomiędzy wartością podatkową a bilansową środków trwałych	4 885	4 865	(20)	57
naliczone, niezapłacone odsetki od udzielonych pożyczek	27	35	8	(8)
należność z tytułu licencji zagranicznych	181	-	(181)	-
należności z tytułu leasingu	621	761	140	(594)
skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego	609	419	(190)	(119)
bonusy od dostawców	172	-	(172)	(118)
pozostałe	5	15	10	(6)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	6 500	6 095	(405)	(788)
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
odpisy aktualizujące należności	455	464	(9)	(45)
odpisy aktualizujące zapasy	691	108	583	(17)
odpisy aktualizujący środki trwałe	0	45	(45)	(2)
odpisy aktualizujący nieruchomości inwestycyjną	0	483	(483)	-
rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe, jubileuszowe	632	461	171	59
aktywa trwale oddane w leasing	473	488	(15)	388
zarachowane niezapłacone odsetki od kredytów, zobowiązań	38	41	(3)	8
dyskonto należności z tytułu sprzedaży udziałów	-	-	-	(2)
naliczone, niewypłacone bonusy dla klientów	645	646	(1)	130
niezrealizowana marża na zapasach	314	284	30	97
amortyzacja podatkowa szybsza od bilansowej	124	68	56	-
rezerwa na koszty badania sprawozdania finansowego	60	44	16	3
zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i ZUS	424	783	(359)	101
koszty rozliczane w czasie	5	7	(2)	(3)
rezerwa na odliczenie straty	12	-	12	(26)
amortyzacja wartości znaków towarowych	-	-	-	(3 024)
rezerwa na ochronę środowiska	182	-	182	-
różnica wynikająca z przeceny środków trwałych	51	-	51	-
pozostałe	41	12	29	(12)
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych spółek zagranicznych	-	-	(295)	124
wartość godziwa instrumentów zabezpieczających	-	418,00	(418)	418
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 147	4 352	(500)	(1 803)
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 353	1 743	(905)	(2 591)
Zmiana wartości godziwej instrum. zabezp. odniesiona na kapitał z aktualiz. wyceny	-	-	418	(418)

14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Grupa na dzień 31 grudnia 2018 roku nie posiada aktywów trwałych, które zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. W skład tych aktywów wchodziła działka o powierzchni 5,2973 ha położona w Zawadzie na terenie gminy Dębica. W 2018 roku nieruchomość ta została zbyta.

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku wynosi zero tysięcy PLN.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Pożyczki udzielone pracownikom	154	-
Środki pieniężne	680	508
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(834)	(508)
Saldo po skompensowaniu	-	-

	<i>Rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Odписы na Fundusz w okresie obrotowym	1 030	1 202

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję.

	<i>rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Zysk netto z działalności kontynuowanej	61 632	55 892
Zysk netto	61 632	55 892
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy	61 632	55 892

	<i>rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Srednia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	12 617 778	12 617 778
Zysk na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej w PLN	4,88	4,43

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dywidenda z akcji zwykłych za 2017 rok, wypłacona dnia 26 czerwca 2018 roku, wyniosła 27 759 tysięcy PLN (za 2016 rok, wypłacona dnia 3 lipca 2017 roku: 40 377 tysięcy PLN).

Wartość dywidendy na jedną akcję zwykłą wypłaconej za rok 2017 wyniosła 2,20 PLN (za rok 2016: 3,20 PLN) Spółka nie wypłacała zaliczek na poczet dywidendy za 2018 i 2017 rok.

W Spółce taka sama wysokość dywidendy na 1 akcję przypada na akcje uprzywilejowane i na akcje zwykłe.

18. Rzeczowe aktywa trwałe

Stan na dzień

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
a) środki trwałe, w tym:	200 496	151 663
- grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	18 533	2 020
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	100 130	90 579
- urządzenia techniczne i maszyny	57 197	34 665
- środki transportu	16 332	15 521
- inne środki trwałe	8 304	8 878
b) środki trwałe w budowie	17 937	14 364
c) zaliczki na środki trwałe w budowie	-	7
Rzeczowe aktywa trwałe razem	218 433	166 034

	<i>Grunty, budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Razem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	92 599	34 665	15 521	8 878	151 663
Korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	4 680	1 490	36	87	6 293
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	25 092	28 855	4 453	2 031	60 431
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia lub likwidacji	(100)	(109)	(817)	(1)	(1 027)
Amortyzacja	(4 223)	(7 816)	(2 938)	(2 709)	(17 686)
Różnice kursowe	615	112	77	18	822
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	118 663	57 197	16 332	8 304	200 496
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	91 181	33 898	16 311	5 603	146 993
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	12 869	8 941	2 726	5 489	30 025
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia lub likwidacji	(158)	(1 417)	(488)	(121)	(2 184)
Zwiększenie stanu - rozwiązanie umów leasingowych	-	322	-	-	322
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	(5 373)	-	-	-	(5 373)
Transfer między grupami	(188)	-	-	-	(188)
Amortyzacja	(3 695)	(6 468)	(2 723)	(2 014)	(14 900)
Różnice kursowe	(2 037)	(611)	(305)	(79)	(3 032)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	92 599	34 665	15 521	8 878	151 663

	<i>Grunty, budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Razem</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku					
Wartość bilansowa brutto	133 355	112 371	27 595	25 146	298 467
Wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(5 373)	-	-	-	(5 373)
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(35 383)	(77 706)	(12 074)	(16 268)	(141 431)
Wartość bilansowa netto	92 599	34 665	15 521	8 878	151 663
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku					
Wartość bilansowa brutto	166 378	154 261	29 820	28 443	378 902
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(47 715)	(97 064)	(13 488)	(20 139)	(178 406)
Wartość bilansowa netto	118 663	57 197	16 332	8 304	200 496

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Grunty, budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Razem</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku					
Wartość bilansowa brutto	123 231	109 089	27 485	20 856	280 661
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(32 050)	(75 191)	(11 174)	(15 253)	(133 668)
Wartość bilansowa netto	91 181	33 898	16 311	5 603	146 993
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku					
Wartość bilansowa brutto	133 355	112 371	27 595	25 146	298 467
Wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(5 373)	-	-	-	(5 373)
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(35 383)	(77 706)	(12 074)	(16 268)	(141 431)
Wartość bilansowa netto	92 599	34 665	15 521	8 878	151 663

Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku wyniosła 1 080 tysięcy PLN (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku – 690 tysięcy PLN).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na mocy umów leasingu. Aktywa te na 31 grudnia 2018 roku miały wartość 22 tys. PLN, a wartość tych aktywów stanowił zbiornik dwupłaszczyznowy stalowy. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiadała rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zastaw na rzeczowych aktywach trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów bankowych opiewa na kwotę 8 477 tysięcy PLN, natomiast hipoteki kaucyjne ustanowione na nieruchomościach Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku mają łączną wartość 185 987 tysięcy PLN. Szczegóły zawarte są w nocie 32.

Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w budowie w 2018 roku wyniosły 64 208 tysięcy PLN (w 2017 roku nakłady te wyniosły 28 855 tysięcy PLN). Nakłady inwestycyjne Grupa finansowała ze środków obrotowych i kredytów.

Grupa dokonała analizy środków trwałych i stwierdziła, że nie ma przesłanek wskazujących na potrzebę wykonywania testów na utratę wartości tych pozycji aktywów.

19. Leasing

19.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała zobowiązania z tytułu leasingu finansowego w wysokości 22 tys. PLN. Na wartość tych zobowiązań składa się umowa zawarta w dniu 4 września 2013 roku z terminem wykupu przypadającym na styczeń 2019 roku. Przedmiotem umowy leasingowej jest zbiornik dwupłaszczyznowy stalowy. Początkowa wartość przedmiotu umowy wynosiła 149 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiadała zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego.

19.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

	<i>31 grudnia 2018</i>		<i>31 grudnia 2017</i>	
	<i>Oplaty minimalne</i>	<i>Wartość bieżąca opłat</i>	<i>Oplaty minimalne</i>	<i>Wartość bieżąca opłat</i>
W okresie 1 roku	630	509	635	504
W okresie od 1 do 5 lat	2 523	2 117	3 153	2 626
Powyżej 5 lat	736	642	736	642
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	3 889	3 268	4 524	3 772
Przychody finansowe	621	-	752	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	3 889	3 268	4 524	3 772
Krótkoterminowe	630	509	635	504
Długoterminowe	3 259	2 759	3 889	3 268

Grupa na dzień 31 grudnia 2018 roku posiada należności z tytułu leasingu finansowego w wysokości 3 268 tys. PLN (w tym część krótkoterminowa 509 tys. PLN i część długoterminowa 2 759 tys. PLN), a wartość niezrealizowanych przyszłych przychodów finansowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego wynosi 621 tys. PLN. Przedmiotami leasingu jest nieruchomość położona w Białej Podlasce oraz dozownik do systemu kolorowania. Nieruchomość inwestycyjna w Białej Podlasce została przekazana w leasing finansowy w dniu 28 lutego 2017 roku. Na nieruchomość tą składa się prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz hala produkcyjno-magazynowa. Wartość przedmiotu leasingu zgodnie z zawartą umową wynosiła 4 180 tys. PLN. Umowa została zawarta na okres 8 lat. Zgodnie z zapisami umowy Grupa gwarantuje korzystającemu prawo nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy.

20. Nieruchomości inwestycyjne

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	8 660	11 023
Nabycie	-	335
Oddanie nieruchomości inwestycyjnej w leasing	-	(2 428)
Amortyzacja	(337)	(458)
Zwiększenia stanu - pozostałe	-	188
Wykorzystanie odpisu aktualizującego	2 540	-
Zmniejszenie stanu - zbycie nieruchomości	(10 863)	-
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	-	8 660

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 598 tysięcy PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku: 802 tysiące PLN). Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych w roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku wyniosły 494 tysiące PLN, z tego koszty, które bezpośrednio przyniosły przychody z wynajmu wyniosły 376 tysiące PLN, natomiast pozostałe koszty wyniosły 118 tysiące PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku bezpośrednio koszty operacyjne wyniosły 717 tysięcy PLN). Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych. Nieruchomość inwestycyjna w Chojnicach w woj. pomorskim oraz nieruchomość w miejscowości Sambir na Ukrainie zostały zbyte w 2018 roku.

21. Aktywa niematerialne

	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Pozostałe aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 561	-	-	1 561
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	982	-	-	982
Amortyzacja	(700)	-	-	(700)
Różnice kursowe	(16)	-	-	(16)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 827	-	-	1 827
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 189	-	-	1 189
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	970	-	-	970
Amortyzacja	(575)	-	-	(575)
Różnice kursowe	(23)	-	-	(23)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 561	-	-	1 561

	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Pozostałe aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku				
Wartość bilansowa brutto	5 881	-	-	5 881
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(4 320)	-	-	(4 320)
Wartość bilansowa netto	1 561	-	-	1 561
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku				
Wartość bilansowa brutto	6 847	-	-	6 847
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(5 020)	-	-	(5 020)
Wartość bilansowa netto	1 827	-	-	1 827
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku				
Wartość bilansowa brutto	4 911	-	-	4 911
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(3 722)	-	-	(3 722)
Wartość bilansowa netto	1 189	-	-	1 189
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku				
Wartość bilansowa brutto	5 881	-	-	5 881
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(4 320)	-	-	(4 320)
Wartość bilansowa netto	1 561	-	-	1 561

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
AKTYWA NIEMATERIALNE		
b) nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	1 827	1 561
- oprogramowanie komputerowe	1 827	1 561
d) aktywa niematerialne w trakcie tworzenia	8 471	362
Aktywa niematerialne razem	10 298	1 923

Na dzień 31 grudnia 2018 roku na aktywach niematerialnych nie ma ustanowionych zabezpieczeń zobowiązań. Nakłady na aktywa niematerialne w roku 2018 wyniosły 9 064 tysiące PLN (w 2017 roku 1 247 tys. PLN).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo aktywów niematerialnych w trakcie tworzenia stanowią głównie nakłady na transformację biznesową IT.

Grupa przeprowadziła test na utratę wartości aktywów niematerialnych i stwierdziła, że nie ma konieczności dokonywania odpisów aktualizujących wartość tej pozycji aktywów.

22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

Grupa posiada 10,07%-owy udział w spółce Plastbud Sp. z o.o. z siedzibą w Pustkowie, której podstawowym przedmiotem działalności jest produkcja pigmentów do farb.

Tabela poniżej przedstawia skrócone informacje dotyczące inwestycji w spółkę Plastbud Sp. z o.o.

Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:	Stan na dzień	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	1 397	1 437
Aktywa trwale (długoterminowe)	943	1 074
Zobowiązania krótkoterminowe	371	429
Zobowiązania długoterminowe	104	150
Udział w aktywach netto	1 865	1 932

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Przychody	31 700	29 472
Zysk	2 243	2 942
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej:	226	296

23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących

16 lutego 2018 roku Zarząd FFIL Śnieżka SA przyjął złożoną przez Radomską Fabrykę Farb i Lakierów SA ofertę objęcia w drodze subskrypcji prywatnej całości akcji serii E. W wyniku podpisanej umowy Spółka objęła 2 500 000 akcji w kapitale zakładowym Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA o wartości nominalnej 1,00 zł każda – uprzywilejowanych co do prawa głosu, gdzie każda akcja daje prawo do dwóch głosów na walnym zgromadzeniu – po cenie emisyjnej równej cenie nominalnej. Jednocześnie Zarząd Spółki podjął decyzję o złożeniu akcjonariuszom Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA ofert na zakup akcji spółki serii A, B, C oraz D w ilości 1 601 580 akcji, w terminie do 31 grudnia 2018 roku – w celu uzyskania możliwie największego udziału w kapitale zakładowym spółki do końca 2018 roku. Spółka informowała o tym w raporcie bieżącym nr 3/2018.

Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego w dniu 28 marca 2018 roku należące do Emitenta akcje serii E odpowiadały 60,95% kapitału zakładowego spółki Radomska Fabryka Farb i Lakierów SA. Z objętych akcji serii E Emitentowi w dniu podwyższenia kapitału zakładowego przysługiwało prawo do 36,57% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki.

W okresie czerwiec – grudzień 2018 roku Spółka nabyła 1 235 049 akcji Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA akcji serii A, B, C i D o wartości nominalnej 1,00 PLN każda (cena nabycia 1,40 PLN każda, łącznie 1 729 068,60 PLN). Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiada udziały w ww. spółce na wartość 4 229 068,60 PLN.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka uzyskała 89,55% głosów na walnym zgromadzeniu Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA. Na ten dzień należące do Spółki akcje odpowiadały łącznie 91,06% kapitału zakładowego Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA.

W ocenie Zarządu jednostki dominującej, Spółka sprawuje kontrolę nad ww. jednostką od momentu rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w dniu 28 marca 2018 roku, ze względu na fakt, że sprawuje władze nad jednostką, w tym ma możliwość samodzielnie kierować jej polityką finansowo – operacyjną oraz podlega ekspozycji na jej zmienne wyniki finansowe i może wywierać na nie wpływ. Od momentu objęcia kontroli Spółka objęła dane finansowe Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA konsolidacją.

Na potrzeby sprawozdania skonsolidowanego dokonano rozliczenia inwestycji ww. spółce metodą nabycia. W sprawozdaniu skonsolidowanym, w wyniku wstępnego rozliczenia inwestycji w Radomską Fabrykę Farb i Lakierów SA, rozpoznano „Ujemną wartość firmy” w wysokości 1 480 tys. PLN, którą to odniesiono w „Sprawozdaniu z całkowitych dochodów” w pozycję „Pozostałe przychody operacyjne”.

Należące do Spółki akcje na dzień podpisania niniejszego raportu odpowiadały łącznie 91,06% kapitału zakładowego Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA.

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku Grupa nie zbyła udziałów niekontrolujących.

24. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Grupa na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie posiada wspólnych przedsięwzięć.

25. Udział we wspólnym działaniu

Grupa na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie posiada wspólnych działań.

26. Pozostałe aktywa

26.1. Pozostałe aktywa finansowe

	<i>MSSF 9</i>	<i>MSSF 9</i>	<i>MSR 39</i>
	<i>Stan na dzień</i>		
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>1 stycznia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Pozostałe aktywa finansowe	685	685	331
Długoterminowe pozostałe aktywa finansowe	685	685	331
- inwestycje w jednostkach nieobjętych konsolidacją	646	646	321
- pozostałe aktywa finansowe	39	39	10
Krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	-	-	-

Jednostka dominująca posiada udziały w Podkarpackim Banku Spółdzielczym, wartość bilansowa tych udziałów po wycenie na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 39 tys. PLN oraz udziały w Grupa Polskie Składy Budowlane Handel SA, wartość bilansowa tych udziałów po wycenie na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 590 tys. PLN i udziały w Grupa Polskie Składy Budowlane Metale SA, wartość bilansowa tych udziałów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 27 tys PLN.

Radomska Fabryka Farb i Lakierów SA na dzień 31 grudnia 2018 roku posiada udziały w Polifarb Gliwice Sp. z o.o. o wartości 20 tys. PLN, oraz w Huta Stalowa Wola w wysokości 8 tys. PLN.

26.2. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa w pozycji „Pozostałe aktywa niefinansowe” ujęła następujące tytuły rozliczeń międzyokresowych kosztów:

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Prenumeraty	-	12
Ubezpieczenia	611	584
Reklama	31	113
Usługi marketingowe	305	482
Usługi pozostałe	757	276
Pozostałe	463	467
Razem	2 167	1 934
- krótkoterminowe	2 167	1 934

27. Świadczenia pracownicze

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom zgodnie z Zakładowymi regulaminami wynagrodzeń pracowników odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne, jubileuszowe, oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Na dzień 1 stycznia	2 648	2 376
Korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	1 761	-
Wykorzystanie rezerwy	1 764	999
Utworzenie rezerwy	838	1 271
Na dzień 31 grudnia	3 483	2 648

Główne założenia przyjęte przez aktuariusz	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Stopa zwrotu z inwestycji (%) dla spółek krajowych	2,8%	3,3%
Realna stopa zwrotu z inwestycji (%) dla spółek zagranicznych	2,8%	3,3%
Wskaźnik rotacji pracowników dla spółek krajowych - uzależniony od wieku	1%-16%	1% - 13%
Wskaźnik rotacji pracowników dla spółek zagranicznych - uzależniony od wieku	1%-5%	1%-5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,3%	2,3%

	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Niewykorzystane urlopy pracownicze	Razem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2018 roku	614	613	199	1 222	2 648
Korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	699	114	681	267	1 761
Koszty bieżącego zatrudnienia	83	52	74	1 378	1 587
Zyski, straty aktuarialne	(100)	66	(4)	-	(38)
Wypłacone świadczenia	(37)	(5)	(232)	(1 489)	(1 763)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(388)	-	(404)	-	(792)
Koszty odsetkowe	38	21	21	-	80
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2018 roku	909	861	335	1 378	3 483
Rezerwy krótkoterminowe	89	72	50	1 378	1 589
Rezerwy długoterminowe	820	789	285	-	1 894

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Niewykorzysta ne urlopy pracownicze	Razem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2017 roku	527	702	261	886	2 376
Koszty bieżącego zatrudnienia	50	59	54	1 221	1 384
Zyski, straty aktuarialne	(18)	(84)	(52)	-	(154)
Wypłacone świadczenia	(34)	(11)	(69)	(885)	(999)
Koszty przeszłego zatrudnienia	70	(73)	(1)	-	(4)
Koszty odsetkowe	19	20	6	-	45
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2017 roku	614	613	199	1 222	2 648
Rezerwy krótkoterminowe	58	49	57	1 222	1 386
Rezerwy długoterminowe	556	564	142	-	1 262

Zmiana przyjętej stopy zwrotu z inwestycji o jeden punkt procentowy:

Wzrost (tys. PLN) Spadek (tys. PLN)

31 grudnia 2018	(337)	386
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	(2)	4
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(335)	382
31 grudnia 2017	(233)	278
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	4	3
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(237)	275

Zmiana stopy wzrostu płac o jeden punkt procentowy :

Wzrost (tys. PLN) Spadek (tys. PLN)

31 grudnia 2018	381	(337)
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	30	(23)
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	351	(314)
31 grudnia 2017	291	(273)
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	19	(35)
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	272	(238)

28. Zapasy

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Materiały	37 774	33 802
Produkcja w toku	1 877	1 023
Wyroby gotowe	36 655	38 460
Towary	7 389	5 912
Zaliczki na poczet dostaw	434	271
Zapasy ogółem	84 129	79 468

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Grupa dokonuje weryfikacji przydatności zapasów w sposób regularny, w okresach kwartalnych.

Odpis aktualizujący wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych – zapasów, dokonuje się :

- ✓ poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniającej ich upłynnienie po obniżonej wartości,
- ✓ gdy istnieje prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów w postaci zapasów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych.

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku Grupa utworzyła odpis aktualizujący wartość zapasów w wysokości 3 470 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku odpis aktualizujący wartość zapasów wynosił 553 tys. PLN).

Na zapasach jednostki ustanowiono zabezpieczenia kredytów, które w roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku miało wartość 36 000 tys. PLN.

29. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	<i>MSSF 9</i>	<i>MSSF 9</i> <i>Stan na dzień</i>	<i>MSR 39</i>
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>1 stycznia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Należności z tytułu dostaw i usług:	71 680	70 963	70 963
w tym od jednostek powiązanych	12	-	-
w tym od jednostek pozostałych	71 668	70 963	70 963
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	3 133	3 381	2 978
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	435	500	500
Pozostałe należności	8 314	10 016	10 016
w tym od jednostek pozostałych	8 314	10 016	10 016
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności	90	-	-
Należności ogółem, z tego	80 429	81 479	81 479
- część długoterminowa	2 759	3 268	3 268
- część krótkoterminowa	77 670	78 211	78 211

	<i>MSSF 9</i>	<i>MSSF 9</i> <i>Stan na dzień</i>	<i>MSR 39</i>
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>1 stycznia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Należności z tytułu dostaw i usług ogółem o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty			
Do 1 miesiąca	18 770	25 499	25 499
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	38 384	29 986	29 986
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 354	300	300
Powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	616	209	209
Powyżej 12 miesięcy	2 410	417	417
Przeterminowane	12 279	17 933	17 530
Należności z tytułu dostaw i usług brutto ogółem :	74 813	74 344	73 941
Odpisy aktualizujące	3 133	3 381	2 978
Należności z tytułu dostaw i usług netto ogółem :	71 680	70 963	70 963
Należności o okresie spłaty do 12 miesięcy	69 230	69 730	69 730
Należności o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy	2 450	1 233	1 233

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w notcie 37.2.

Średnia długość cyklu należności w 2018 roku wyniosła 44 dni.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe istotne ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku część należności z tytułu dostaw i usług zostało uznane za wątpliwe i w związku z tym objęto je odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	<i>MSSF 9</i>	<i>MSR 39</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony</i>	
Odpisy aktualizujące wartość należności z tyt. dostaw i usług		<i>1 stycznia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Odpisy aktualizujące należności stan na początek okresu	3 381	2 978	3 278
Korekta MSSF 9	-	403	-
- korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	135	-	-
- zwiększenia	240	-	166
- zmniejszenia	623	-	466
Odpisy aktualizujące należności stan na koniec okresu	3 133	3 381	2 978

Kalkulację odpisów aktualizujących należności w jednostce dominującej (w pozostałych jednostkach nieistotne) zgodnie z MSSF 9 przedstawia poniższa tabela :

	Razem Bieżące					
	1-30 dni	31-90 dni	90-180 dni	>180 dni		
Należności na 1 stycznia 2018	55 234	40 991	6 530	5 241	976	1 496
Wskaźnik oczekiwanej straty kredytowej		0,0%	0,6%	2,2%	8,1%	76,0%
Oczekiwane straty kredytowe	1 376	10	37	113	79	1 137
Należności na 31 grudnia 2018	68 458	56 567	7 769	3 143	67	912
Wskaźnik oczekiwanej straty kredytowej		0,0%	0,6%	2,2%	8,1%	76,0%
Oczekiwane straty kredytowe	823	13	44	68	5	693

	<i>MSSF 9</i>	<i>MSSF 9</i>	<i>MSR 39</i>
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>Stan na dzień</i>	
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług ogółem o okresie przeterminowania		<i>1 stycznia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Należności nieobjęte odpisem aktualizacyjnym	9 146	14 552	14 552
Do 1 miesiąca	5 527	6 822	6 822
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 161	5 258	5 258
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	101	976	976
Powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	(521)	830	830
Powyżej 12 miesięcy	878	666	666
Należności objęte odpisem aktualizacyjnym	3 133	3 381	2 978
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	12 279	17 933	17 530
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	9 146	14 552	14 552

Klasyfikacja aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu do poszczególnych stopni modelu utraty wartości (dla jednostki dominującej) została przedstawiona poniżej:

	<i>na dzień 31 grudnia 2018</i>			
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem
Wartość bilansowa brutto	3 877	68 762	2 044	74 683
Należności handlowe	-	68 762	2 044	70 806
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 877	-	-	3 877
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	-	823	2 044	2 867
Należności handlowe	-	823	2 044	2 867
Środki pieniężne	-	-	-	-

<i>na dzień 1 stycznia 2018</i>				
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem
Wartość bilansowa brutto	20 729	68 617	1 966	91 312
Należności handlowe	-	68 617	1 966	70 583
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 729	-	-	20 729
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	-	1 375	1 966	3 341
Należności handlowe	-	1 375	1 966	3 341
Środki pieniężne	-	-	-	-

30. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 5 563 tys. PLN (31 grudnia 2017 roku: 21 444 tys. PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>MSSF 9</i> 31 grudnia 2018	<i>MSSF 9</i> 1 stycznia 2018	<i>MSR 39</i> 31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	5 563	21 442	21 442
Inne środki pieniężne	-	2	2
Razem	5 563	21 444	21 444

W celu ograniczenia dewaluacji waluty Narodowy Bank Ukrainy („NBU”) nałożył w 2015 roku restrykcje na zakup walut obcych, obowiązkowe przewalutowania wpływów w walutach obcych na hrywnę. NBU nałożył również restrykcje w odniesieniu do rozrachunków transgranicznych co efektywnie implikuje brak możliwości wypłaty w postaci dywidendy środków pieniężnych wygenerowanych przez jednostki zależne posiadające siedzibę na Ukrainie.

31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

31.1. Kapitał podstawowy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał podstawowy Emitenta składał się z 12 617 778 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. W 2018 roku kapitał podstawowy nie ulegał zmianie.

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Kapitał akcyjny		
Akcje imienne uprzywilejowane serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda	100 000	100 000
Akcje imienne uprzywilejowane serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda	400 000	400 000
Akcje zwykłe serii C, D, E, F o wartości nominalnej 1 PLN każda	12 117 778	12 117 778
	12 617 778	12 617 778

31.1.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną 1,00 PLN każda i zostały w pełni opłacone.

31.1.2. Prawa akcjonariuszy

Akcje serii A i B uprzywilejowane są co do głosu w ten sposób, że na jedną akcję przypada pięć głosów. Akcjom serii C, D, E i F przypada jeden głos na akcję. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

Zgodnie ze statutem emitenta akcje serii A dają prawo do wskazania Członka Rady Nadzorczej w ten sposób, że na każde 25 000 akcji przypada prawo wskazania 1 Członka Rady Nadzorczej.

31.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

Akcjonariusze posiadający powyżej 5% ogólnej liczby głosów, stan na 31 grudnia 2018 roku:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Jerzy Pater*	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Stanisław Cymbor**	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Piotr Mikrut	1 270 833	10,07	1 870 833	12,8
Rafał Mikrut	1 270 833	10,07	1 337 497	9,15
Aviva OFE Aviva BZ WBK	1 461 000	11,58	1 461 000	9,99
Virtus KAR International Small CUP Fund	784 186	6,21	784 186	5,36

*Jerzy Pater posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. (PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

** Stanisław Cymbor posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. (PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

Stan na 31 grudnia 2017 roku:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Jerzy Pater*	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Stanisław Cymbor**	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Piotr Mikrut	bepośrednio 1 254 166	9,94	1 787 498	12,23
Rafał Mikrut	bepośrednio 1 254 167	9,94	1 254 167	8,58
Aviva OFE Aviva BZ WBK	1 453 421	11,51	1 453 421	9,94

*Jerzy Pater posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. (PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

** Stanisław Cymbor posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. (PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

31.2. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny w głównej mierze wynika z dokonanej w 2018 roku wyceny udziałów nie podlegających konsolidacji zgodnie z MSSF 9. Jest to kwota 346 tys. PLN.

31.3. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy jednostka dominująca utworzyła obligatoryjnie, zgodnie z obowiązkiem ciążącym na spółkach akcyjnych, do wysokości trzeciej części kapitału podstawowego, przeznaczając 8% z zysku netto za dany okres. Ponadto Spółka dominująca fakultatywnie przeznaczona określoną część z zysku netto danego roku obrotowego na powiększenie kapitału zapasowego w danym roku.

W 2018 roku kapitał zapasowy powiększono o kwotę 13 425 tys. PLN z podziału zysku.

31.4. Niepodzielony zysk oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Dywidenda z akcji zwykłych za 2017 rok, wypłacona dnia 26 czerwca 2018 roku, wyniosła 27 759 tys. PLN (za 2016 rok, wypłacona dnia 3 lipca 2017 roku: 40 377 tys. PLN. Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej za rok 2017 wyniosła 2,20 PLN (za rok 2016: 3,20 PLN). Spółka nie wypłacała zaliczek na poczet dywidendy za 2018 i 2017 rok.

31.5. Udziały niekontrolujące

	<i>Rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Na początek okresu	3 918	4 453
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(341)	(397)
Udział w wyniku jednostek zależnych	1 757	800
Pozostałe korekty	(10)	-
Inne całkowite dochody	376	(938)
Nabycie udziałów w jednostce zależnej	728	-
Na koniec okresu	6 428	3 918

32. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Stan zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Kredyty	<i>MSSF 9</i>		<i>MSSF 9</i>		<i>MSR 39</i>
	<i>Kwota zobowiązania na 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Stopy procentowa</i>	<i>Kwota zobowiązania na 1 stycznia 2018 roku</i>	<i>Kwota zobowiązania na 31 grudnia 2017 roku</i>	
Kredyt w Pekao S.A. O/Dębica	36 437	1M WIBOR + marża	39 949	39 949	
Kredyt w PKO BP O/Rzeszów	12 687	1M WIBOR + marża	29 905	29 905	
Kredyt w Bank Handlowy S.A. Warszawa	3 841	1M WIBOR/1M LIBOR+ marża	-	-	
Kredyt w ING Bank Śląski O/Katowice	10 104	1M WIBOR/1M BUBOR + marża	1 755	1 755	
Kredyt w DnB NORD Polska Warszawa	-	1M WIBOR+ marża	505	505	
Kredyt w Pekao S.A. O/Warszawa	2 423	1M WIBOR+ marża	-	-	
KREDOBANK -Ukraina	-	19%	3 127	3 127	
Razem Kredyty	65 492		75 241	75 241	
Pożyczki	-		-	-	
Kredyty i pożyczki razem	65 492		75 241	75 241	

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Specyfikacja kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia się następująco:

Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy		Kwota kredytu/ pożyczki pozostałe do spłaty		Kwota kredytu/ pożyczki pozostałe do spłaty		Termin spłaty
	tys.zł	waluta	tys.zł	waluta	część długotermin.	część krótkotermin.	
Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej							
Bank Pekao S.A. O/Dębica	75 000	PLN	36 437	PLN	-	36 437	2023-12-18
Bank PKO BP S.A.O/Rzeszów	65 000	PLN	12 687	PLN	-	12 687	2021-12-19
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	31 500	PLN	10 104	PLN	-	10 104	2021-12-31
CITI BANK HANDLOWY S.A. O/Kraków	50 000	PLN	3 841	PLN	-	3 841	2019-02-10
Bank Pekao S.A. O/Warszawa	2 500	PLN	2 423	PLN	-	2 423	2019-06-30
Kredobank o/Jaworów - Ukraina	40 000	UAH	-	PLN	-	-	2019-04-04
Kredyty i pożyczki razem	-		65 492	PLN	-	65 492	

Kredyty i pożyczki według struktury walutowej obrazuje poniższa tabela:

KREDYTY I POŻYCZKI W PODZIALE NA WALUTY

	MSSF 9 Stan na dzień			MSR 39 Stan na dzień		
	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018	31 grudnia 2017
	wartość w walucie	wartość w walucie	wartość w walucie	wartość w PLN	wartość w PLN	wartość w PLN
PLN	65 492	72 114	72 114	65 492	72 114	72 114
UAH	-	25 300	25 300	-	3 127	3 127
Kredyty i pożyczki razem	-	-	-	65 492	75 241	75 241

Zmiany stanu zadłużenia z tytułu kredytów na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

	rok zakończony	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Na początek okresu	75 241	57 166
wpływ z tytułu zaciągnięcia	28 298	137 129
spłata	(37 875)	(117 263)
korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	2 257	-
naliczone odsetki	2 574	2 268
zapłacone odsetki	2 574	2 264
zrealizowane różnice kursowe	(1 649)	(871)
różnice kursowe z wyceny	-	(170)
inne	(780)	(754)
Na koniec okresu	65 492	75 241

Kredyty i pożyczki według zabezpieczeń, stan na 31 grudnia 2018 roku:

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Zabezpieczenia	Inne
Bank Pekao S.A. O/Dębica	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych na kwotę 8.470.894,87 PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na kwotę 30.000.000,00 PLN na nieruchomości położonej w Pustkowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej oraz pełnomocnictwo do rachunków Spółki w Banku Polska Kasa Opieki S.A.	Kredyt na finansowanie działalności bieżącej
Bank PKO BP S.A.O/Rzeszów	Hipoteka umowna łączna na kwotę 97 500 000 PLN na nieruchomości położonej w Brzeźnicy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym na finansowanie bieżących potrzeb - możliwe wykorzystanie w PLN, USD i EUR oraz w HUF (40% kredytu czyli 26 mln PLN może być wykorzystane w HUF)
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	cesja nieobciążonych wierzytelności z monitoringiem należności od podmiotów, z którymi Śnieżka współpracuje co najmniej 6 m-cy. (stan wierzytelności objętych cesją na koniec każdego kwartału nie niższy niż 40% sumy kwoty kredytu), zastaw rejestrowy do kwoty 25 000 000 PLN na wyrobach gotowych magazynu w Brzeźnicy, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów, weksel własni in blanco	kredyt obrotowy, może być w całości wykorzystany w HUF
CITI BANK HANDLOWY S.A. O/Kraków	Hipoteka kaucyjna łączna do kwoty 50 000 000 PLN na nieruchomości położonej w Lubinie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na zapasach wyrobów gotowych na kwotę 11 000 000 PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, w.w. zapasów, cesja należności i weksel in blanco	kredyt może być również wykorzystany w walutach innych niż PLN - w EUR lub w USD oraz w HUF (do wysokości 3 090 000 000 HUF liczonej według kursu z dnia wykorzystania kredytu)
Bank Pekao S.A. O/Warszawa	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości zabudowanej należącej do Spółki na wartość 3 000 000 PLN	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
Kredobank o/Jaworów - Ukraina	Hipoteka na nieruchomości do kwoty 40 493 600 UAH	kredyt na finansowanie działalności bieżącej

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Kredyty i pożyczki według zabezpieczeń, stan na 31 grudnia 2017 roku:

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Zabezpieczenia	Inne
Bank Pekao S.A. O/Dębica	zastaw rejestrowy - środki trwałe na kwotę 8 470 894,87 PLN ,przewłaszczenie w/w środków trwałych , Hipoteka umowna łączna do kwoty 30 000 000 zł na nieruchomości w Pustkowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, pełnomocnictwo do dyspozycji rachunkami bieżącymi spółki w Pekao SA	kredyt na finansowanie działalności bieżącej
Bank PKO BP S.A.O/Rzeszów	Hipoteka kaucyjna na prawie wieczystego użytkownika gruntów i nieruchomości zabudow. w Brzeźnicy na kwotę 90 000 000 PLN,przelew wierzyteln.pieniężnej z umowy ubezpieczenia mienia będącego zabezpieczeniem, klauzula potrącenia śr.pieniężn. na wszystkich rachunkach w PKO BP	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym na finansowanie bieżących potrzeb - możliwe wykorzystanie w PLN, USD lub EUR
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	cesja nieobciążonych wierzytelności z monitoringiem należności od podmiotów, z którymi Śnieżka współpracuje co najmniej 6 m-cy. (stan wierzytelności objętych cesją na koniec każdego kwartału nie niższy niż 40% sumy kwoty kredytu), zastaw rejestrowy do kwoty 25 000 000 PLN na wyrobach gotowych magazynu w Brzeźnicy, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów,weksel własni in blanco	kredyt obrotowy, może być wykorzystany w PLN lub walutach wymienialnych.
CITI BANK HANDLOWY S.A. O/Kraków	Hipoteka kaucyjna łączna do kwoty 11 250 000 PLN na prawie wieczystego użytkownika nieruchomości w Chojnicach i związany z nim prawie własności części budynku usługowo handlowego, oraz nieruchomości położonej w Chojnicach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia (polisa Inter RiskTU), zastaw rejestrowy do kwoty 11 000 tys.PLN na zapasach magazynu w Pustkowie, cesja praw z polisy ubezp. w.w. zapasów, poręczenie cywilno-prawne spółki TM Investment	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
Deutsche Bank DNB Polska S.A. o/Kraków	Hipoteka kaucyjna na prawie własności nieruchom. w Lubzinie na kwotę 30 000 tys. PLN, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, zastaw rejestrowy na środkach trwałych na kwotę 10 767 tys.PLN ,wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej tych środków, cesja wierzytelności od głównych dłużników spółki, klauzula potrącenia śr.pieniężn. na wszystkich rachunkach w banku ,weksel własny in blanco	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
Kredobank o/Jaworów - Ukraina	Hipoteka na nieruchomości do kwoty 46 921 tys UAH	Kredyt obrotowy w rachunku bieżącym. Na dzień 31-12-2017 zadłużenie z tytułu tego kredytu wynosi 25 300 tys. UAH

33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

33.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania z tytułu dostaw i usług, oraz pozostałe zobowiązania kształtowały się następująco:

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	39 164	32 673
w tym wobec jednostek powiązanych	3 202	2 665
w tym wobec jednostek pozostałych	35 962	30 008
Zobowiązania z tytułu zwrotów wynagrodzenia (udzielonych rabatów)	4 669	12 009
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek pozostałych	13 393	9 695
- z tyt. podatków, ceł,ubezpieczeń i innych świadczeń	5 636	4 579
- z tyt. wynagrodzeń	5 415	4 407
- zaliczki otrzymane na dostawy	385	245
- inne	1 957	464
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	4 385	3 213
Zobowiązania ogółem, z tego	61 611	57 590
- krótkoterminowe	61 611	57 590

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 37.2.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług regulowane są na bieżąco zgodnie z terminami płatności.

Średnia długość cyklu zobowiązań w 2018 roku to 47 dni.

33.2. Rozliczenia międzyokresowe

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Usługi konsultingowe, audyt	142	63
Premia dla zarządu i kierownictwa	305	255
Usługi transportowe	30	9
Pozostałe	189	211
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	72	82
Rozliczenia międzyokresowe (bierne) razem	738	620
- krótkoterminowe	738	620

34. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Bilansowa zmiana zapasów	4 661	11 366
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	1 734	(13 233)
różnica	6 395	(1 867)
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	(843)	1 867
korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	(5 552)	-
różnice z tytułu przeliczenia hiperinflacji	-	-
Razem różnica	-	-

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Bilansowa zmiana należności krótkoterminowych z tyt. dostaw i usług oraz pozost. należności	(541)	(1 365)
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	3 709	(1 533)
różnica	3 168	(2 898)
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	(681)	3 232
należności sprzedaż środków trwałych	87	308
podatek dochodowy	(103)	(710)
należności sprzedaż udziałów	120	239
korekta wzajemnych transakcji	49	(296)
korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	(2 966)	-
pozostałe korekty	326	125
Razem różnica	-	-

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań (z tyt. dostaw i usług, pozostałe, z tyt. podatku)	2 849	4 898
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	(3 963)	3 172
różnica (zaokrąglenie)	6 812	1 726
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	(306)	946
korekta wzajemnych transakcji	48	(258)
zobowiązania inwestycyjne	(3 321)	(864)
podatek dochodowy	(3)	567
korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	(3 230)	-
wycena kontraktów terminowych	-	(2 198)
pozostałe korekty	-	81
Razem różnica	-	-

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Bilansowa zmiana stanu rezerw długo i krótkoterminowych	1 793	272
Zmiana stanu rezerw w rachunku przepływów pieniężnych	(1 367)	507
różnica	3 160	(235)
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	(18)	81
korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	(3 103)	-
zastosowanie MSSF9	(77)	-
całkowite dochody	38	154
Razem różnica	-	-

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych (pasywa)	118	22
Bilansowa zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowe	(614)	2 572
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych w rachunku przepływów pieniężnych	205	(509)
różnica	(701)	3 103
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	-	(53)
korekta aktywa z tytułu podatku odroczonego	-	(3 024)
korekta z tytułu nabycia jednostki zależnej	594	-
pozostałe korekty	107	(26)
Razem różnica	-	-

35. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 6 972 tysiące PLN. Kwoty te przeznaczone będą na pokrycie wydatków związanych z rozbudową, modernizacją i zakupem majątku trwałego. Na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania Grupy do poniesienia nakładów na rzeczowe aktywa trwałe wynosiły 3 829 tys. PLN.

36. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiada gwarancji ani poręczeń udzielonych innym podmiotom.

36.1. Sprawy sądowe

Brak postępowań, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Emitenta oraz spółek zależnych.

36.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

W świetle obowiązujących od 15 lipca 2016 r. postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom ("GAAR"), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce, Zarząd Spółki rozważył wpływ transakcji, które mogłyby być potencjalnie objęte przepisami GAAR, na podatek odroczony, wartość podatkową aktywów oraz rezerwy na ryzyko podatkowe. W ocenie Zarządu przeprowadzona analiza nie wykazała konieczności dokonania korekty wykazanych pozycji bieżącego i odroczonego podatku dochodowego, niemniej jednak w ocenie Zarządu, w przypadku przepisów GAAR występuje nieodłącznie niepewność, że władze skarbowe dokonają innej interpretacji tych przepisów, będą zmieniały swoje podejście co do ich interpretacji lub same przepisy ulegną zmianie, co może wpłynąć na możliwość realizacji aktywów z tytułu podatku odroczonego w przyszłych okresach oraz ewentualną zapłatę dodatkowego podatku za okresy przeszłe.

Rozliczenia podatkowe w Grupie mogą być przedmiotem kontroli zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego w kraju, w którym działa każda z jednostek wchodzących w skład Grupy. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W wyniku zmiany przepisów podatkowych od 1 stycznia 2018 Grupa nie rozpoznaje aktywa z tytułu odroczonego podatku wynikającego do tej pory z różnicy przejściowej pomiędzy wyceną bilansową a podatkową znaków towarowych.

37. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

<i>podmiot powiązany</i>	<i>sprzedaż podmiotom powiązanym</i>	<i>zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>w tym przeterminowana ne</i>	<i>zobowiązania w tym zaległe, po upływie terminu płatności</i>	
					<i>wobec podmiotów powiązanych</i>	<i>podmiotów powiązanych</i>
<i>Jednostki stowarzyszone:</i>						
Plastbud Sp z o.o.	2018	308	20 678	12	-	3 202
	2017	172	29 960	-	-	2 665

37.1. Jednostka stowarzyszona

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiada 10,07%-owy udział w spółce Plastbud Sp. z o.o. (31 grudnia 2017: 10,07%).

37.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Spółka Plastbud Sp. z o.o. w Pustkowie zajmuje się produkcją pigmentów do farb, które są sprzedawane pod marką „Śnieżki”. Transakcje wzajemne pomiędzy firmami dotyczą obrotu surowcami, materiałami i towarami. Transakcje pomiędzy w/w spółką a jednostką dominującą odbywają się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawieranych na warunkach rynkowych.

37.3. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiadała należności z tytułu pożyczek udzielonych członkom Zarządu.

37.4. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Grupa nie zawierała żadnych transakcji z członkami Zarządu w okresie sprawozdawczym oraz porównawczym.

37.5. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Emitenta

Wynagrodzenie w jednostce dominującej:

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej (wynagrodzenia i narzuty)	Rok zakończony	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zarząd	3 382	2 295
Rada Nadzorcza	1 132	1 002
Razem	4 514	3 297

Wynagrodzenie kadry kierowniczej (dyrektorzy)	Rok zakończony	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	5 313	4 439
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadry kierowniczej	5 313	4 439

Wynagrodzenie w jednostkach zależnych	Rok zakończony	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zarząd	162	161
Kadra kierownicza	39	39
Razem	201	200

38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, za badanie sprawozdania jednostkowego i skonsolidowanego, wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	Rok zakończony	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania	107	93
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	40	40
Razem	147	133

39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa Kapitałowa Śnieżka, należą kredyty bankowe, pożyczki, należności z tytułu leasingu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe.. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

W ciągu 2018 roku Emitent dokonywał zakupu forwardów, które stanowiły zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z zakupów surowców w walucie euro.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Emitent zrealizował wszystkie transakcje forward. Zestawienie tych transakcji zawiera poniższa tabela:

Rodzaj instrumentu	Data zawarcia transakcji	Data realizacji	Nominał (tys. EUR)	Kurs terminowy	Pozycja w bilansie, do której odniesiono skutek zabezpieczenia
Forward	07.02.2017	11.01.2018	4 000	4,3938	Zapasy
Forward	07.02.2018	14.02.2018	4 000	4,4022	Zapasy
Forward	07.02.2018	14.03.2018	2 000	4,4090	Zapasy
Forward	12.04.2018	16.05.2018	3 000	4,1962	Zapasy

Łączna wartość zrealizowanych w 2018 roku instrumentów zabezpieczających odniesionych na zapasy wyniosła 2 239 tys. PLN.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości Grupy dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 9.14.

39.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Grupa Kapitałowa Śnieżka korzysta aktualnie z zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym, nie zawiera dodatkowych kontraktów na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe).

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny ani całkowite dochody ogółem Grupy.

	Zwiększenie/zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na zysk lub stratę brutto
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018		
PLN	+1%	(655)
UAH	+1%	-
BYN	+1%	-
USD	+1%	-
PLN	-1%	655
UAH	-1%	0
BYN	-1%	-
USD	-1%	-
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017		
PLN	+1%	(721)
UAH	+1%	(31)
BYN	+1%	-
USD	+1%	-
PLN	-1%	721
UAH	-1%	31
BYN	-1%	-
USD	-1%	-

39.2. Ryzyko walutowe

Grupa Kapitałowa Śnieżka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez Grupę sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 22% zawartych przez Grupę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza Grupy, podczas gdy 40% kosztów wyrażonych jest w walucie innej niż waluta sprawozdawcza.

Grupa kupuje w walucie obcej takie surowce jak biel tytanowa, żywice i wypełniacze.

Grupa wykorzystuje instrumenty pochodne do zabezpieczenia przepływów finansowych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Emitent nie posiadał zabezpieczenia w postaci instrumentów pochodnych (informacja dotycząca wykorzystania instrumentów pochodnych w 2018 roku znajduje się powyżej w nocie 39).

Dewaluacja kursu ukraińskiej hrywny powoduje powstanie różnic kursowych w ukraińskiej spółce. W przypadku powstania ujemnych różnic kursowych obniżają one wynik spółki ukraińskiej z powodu wyższych kosztów finansowych.

39.3. Ryzyko cen surowców

Grupa Kapitałowa Śnieżka jest narażona na ryzyko wzrostu cen surowców, w tym ryzyko wzrostu kursu waluty euro, w której jest rozliczana część surowców używanych do produkcji. W przypadku zmiany cen surowców o 1% łączny koszt w Grupie zmienia się o około 3 mln zł.

39.4. Ryzyko kredytowe

Grupa Kapitałowa Śnieżka zawiera transakcje z firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów. W Grupie Kapitałowej Śnieżka nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

39.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa Kapitałowa Śnieżka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej. Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy Kapitałowej Śnieżki na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności wg. wartości nominalnej.

	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2018 roku						
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	65 492	-	-	65 492
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	57 226	-	-	-	57 226
Razem	-	57 226	65 492	-	-	122 718
31 grudnia 2017 roku						
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	75 241	-	-	75 241
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	54 377	-	-	-	54 377
Razem	-	54 377	75 241	-	-	129 618

40. Instrumenty finansowe

40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentują poniższe tabele. Grupa prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej.

Aktywa finansowe	MSSF 9 Stan na dzień		MSR 39 Stan na dzień
	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	77 235	77 808	78 211
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 563	21 444	21 444
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody			
Udziały i akcje w innych jednostkach	685	331	331
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	65 492	75 241	75 241
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	57 226	54 377	54 377

40.2. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2018 roku

Oprocentowanie zmienne	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	> 5 lat	Ogółem
Kredyt w rachunku bieżącym	65 492	-	-	-	-	-	65 492

31 grudnia 2017 roku

Oprocentowanie zmienne	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	> 5 lat	Ogółem
Kredyt w rachunku bieżącym	75 241	-	-	-	-	-	75 241
Kredyt bankowy	-	-	-	-	-	-	-

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

40.3. Zabezpieczenia

40.3.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

W ciągu 2018 roku Emitent dokonywał zakupu forwardów, które stanowiły zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z zakupów surowców w walucie euro. Nominał pozycji zabezpieczającej, tj. forwardów, był ustalany w oparciu o roczne plany zakupów surowców. Informacja o zrealizowanych przez Emitenta transakcjach forward zawarta jest w nocie 39.

Strategia zarządzania ryzykiem

Celem dokonywanych zabezpieczeń jest ograniczenie wpływu ryzyka zmiany kursu walutowego EUR do PLN na wartość zakupów surowców. Emitent, na bazie rocznego planu zakupów w walucie euro, dokonuje zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych, zawierając transakcje na zakup waluty w przyszłości po umówionym na ten dzień kursie (forwardy) o nominale nie większym niż wartość zakupów wynikających z ww. rocznego planu zakupów. W ten sposób Emitent niweluje wpływ ryzyka zmiany kursu walutowego w przyszłości. Dąży się przy tym, aby dopasowanie nominału oraz terminów realizacji pozycji zabezpieczającej i zabezpieczanej były jak najbardziej dopasowane względem siebie. Jako instrumenty zabezpieczającej mogą być wyznaczone wyłącznie umowy zawarte ze stroną zewnętrzną w stosunku do Spółki (nigdy nie są to instrumenty wyemitowane przez jednostkę z Grupy Kapitałowej). Jednocześnie instrumenty pochodne zabezpieczające zawiera się na okres nie dłuższy niż rok, tj. maksymalnie na taki okres, za jaki sporządzany jest plan zakupu surowców.

Oceny powiązania ekonomicznego na moment realizacji (koniec okresu sprawozdawczego) dokonuje się przy pomocy kryteriów jakościowych:

- datę, na którą zostało ustalone powiązanie ekonomiczne,
- dane identyfikujące powiązanie zabezpieczające, którego ocena dotyczy,
- ustalenie charakteru powiązania ekonomicznego,
- ocenę, czy spełnione zostało kryterium powiązania ekonomicznego.

Ocena powiązania ekonomicznego dla zawartych transakcji dokonywane są:

- na koniec roku sprawozdawczego (w celu stwierdzenia czy wynik na instrumentach zabezpieczających może być ujęty w innych całkowitych dochodach i określeniu wartości do ujęcia w pozycji kapitału z aktualizacji wyceny – zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych), oraz
- na dzień wygaśnięcia powiązania zabezpieczającego (w celu stwierdzenia z jaką pozycją powinien być rozliczony kapitał z aktualizacji wyceny).

W 2018 roku Emitent nie posiadał instrumentów finansowych, które stanowiłyby zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

40.3.2 Zabezpieczenie wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa nie posiadała kontraktów zabezpieczających zakwalifikowanych jako zabezpieczenie wartości godziwej.

41. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze. Grupa Kapitałowa Śnieżka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	65 492	75 241
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	39 164	32 673
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(5 563)	(21 444)
Zadłużenie netto	99 093	86 470
Kapitał własny	262 484	224 620
Kapitały razem	262 484	224 620
Kapitały i zadłużenie netto	361 577	311 090
Wskaźnik dźwigni	0,27	0,28

42. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Pracownicy na stanowiskach nieprodukcyjnych	840	743
Pracownicy bezpośrednio produkcyjni	262	247
Razem	1 102	990

43. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

- FFiL Śnieżka SA podpisała w Budapeszcie umowę inwestycji kapitałowej z właścicielem spółki Poli-Farbe Vegyipari Kft. - podmiotu o ugruntowanej pozycji na węgierskim rynku farb i lakierów. Transakcja, której efektem będzie nabycie przez Śnieżkę 80% udziałów węgierskiej spółki, pozwoli obu podmiotom uzyskać wymierne synergie, wzmacniając ich pozycję na coraz bardziej konkurencyjnych rynkach europejskich. Umowa, której przedmiotem jest nabycie przez FFiL Śnieżka SA 80% udziałów spółki Poli-Farbe Vegyipari Kft., została zawarta w dn. 11 lutego 2019. Śnieżka nabędzie udziały w węgierskiej spółce za kwotę około 8 mld forintów węgierskich (ok. 108 mln złotych).
- FFiL Śnieżka SA w dniu 28 lutego 2019 r. zawarła z Bankiem Handlowym Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie aneks nr 18 do umowy kredytowej nr KRA/KRB/0044/05 z dnia 10 czerwca 2005 roku. Na podstawie podpisanego Aneksu została zwiększona kwota kredytu z 50 000 000,00 (słownie: pięćdziesięciu milionów złotych) do 80 000 000,00 (słownie: osiemdziesięciu milionów złotych), który może zostać wykorzystany w PLN, EUR, USD i HUF. Aneks wprowadził możliwość zwiększenia wykorzystania Kredytu w forintach węgierskich do kwoty 5.346.000.000,00 HUF (z dotychczasowo dostępnej kwoty 3 090 000 000,00 HUF) liczonej według kursu z dnia wykorzystania Kredytu. Kredyt zostanie udostępniony na okres od dnia udostępnienia kredytu do dnia 10 grudnia 2021 roku. Od kwoty wykorzystanego kredytu w rachunku bieżącym Bank pobiera odsetki według zmiennej stopy procentowej, obliczonej na bazie stawki referencyjnej (WIBOR, EURIBOR/LIBOR/BUBOR 3M) oraz marży Banku. Zabezpieczenie kredytu pozostało bez zmian, za wyjątkiem zmiany wysokości kwoty zabezpieczonej hipoteką łączną, wynikającej z podwyższenia kwoty kredytu. Pozostałe warunki Aneksu nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych dla tego typu umów.